

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Veenendaal

22/04/2021
jaargang 99

nr **30**

Op 1 februari 1999 wordt oud-ouderling G.J. van de Pol te Veenendaal begraven. Van 1956 tot 1996 heeft hij de gemeente in het ambt gediend, eerst 12 jaar als diaken, daarna als ouderling. Tijdens de rouwdienst roept ds. C. Sonneveld enkele zaken uit het leven van de overledene in herinnering: 'Het is wat om als jong predikant een ouderling van 95 in de kerkenraad te hebben. De Heere heeft vervuld wat Hij Van de Pol in het

ziekenhuis uit Psalm 91 beloofde. Hij was als een kind zo blij toen hij dat vertelde. Toen ik hem de eerste keer bezocht, zei hij: 'Ja jong, dat heeft de Heere me beloofd: met langheid der dagen verzadigen. Maar er staat ook iets achter: en hem Mijn heil doen zien'. Van de Pol heeft uit die woorden troost mogen putten. Dan liep zijn mond over van Zijn eer en hoorde iedereen die hem ontmoette, dat God goed was voor een slecht mens'.

De handen van Christus

De discipelen zijn zeer bevreesd. Goede Vrijdag heeft hun hoop op de zaligheid weggenomen. Met de Zaligmaker is de zaligheid de dood ingegaan. Nu zien ze de opgestane Levensvorst en horen Hem zeggen: 'Ziet Mijn handen'.

Ziet Mijn handen.

Lukas 24:39

De handen van Christus zijn klein als Hij gelegd wordt in de kribbe van Bethlehem. De Zoon Gods is de mensen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. De kleine handen lijken volstrekt machteloos op deze duistere aarde, die een bloedbodem is geworden als gevolg van onze diepe val in Adam. Toch zien een aantal herders en de wijzen uit het oosten in deze kleine handen de heerlijkheid van de Koning van de Kerk. Zowel de herders als de wijzen, hebben door wederbarende genade hun eigen handen mogen leren kennen als zondig, vuil en verdorven. Niet alleen hun handen, maar hun hele bestaan, in het licht van Gods heilige deugden, bewenen zij in de spelonken van hart en ziel. In Zijn koninklijke handen, die alleen gerechtigheid met eeuwigheidswaarde kunnen aanbrengen, mogen ze met ogen des geloofs even rusten op reis naar de eeuwigheid. Geliefde lezer, hebben wij zo weleens met een geloofsoog de handen van Christus mogen aanschouwen? Is er een tijd in het leven geweest dat we met de Bruid uit het Hooglied mochten zeggen: 'Zijn linkerhand zij onder mijn hoofd'?

Lijdende handen

De handen van Christus zijn groot geworden als Hij rondgaat over de aarde, om te prediken en wondertekenen te doen. Hiermee betoont Hij dat Zijn handen machtig zijn in de hemel en op de aar-

de. Hij wil het welbehagen Gods volvoeren. Onder het gewicht van het Goddelijke recht moet Hij lijden. Ook met Zijn handen die bij tijden moede worde, maar in het bijzonder als Hij over de grond kruipt in de hof van Gethsemané. 'Maar Ik ben een worm en geen man'. Zeer zwak, krachteloos en niet geacht raken de handen van Christus de aarde. Hierdoor worden Zijn heilige en rechtvaardige handen vies van stof en modder. Het bloedige zweet drupt uit Zijn poriën. Het gewicht van Gods toorn en heilig recht drukt Hem teneer. Als Hij zijn handen bekijkt, drupt het bloed erop en vermengt het zich met stof en modder. De lijdende Hogepriester wordt hier in Zijn heerlijkheid getekend, doch de Kerk slaapt.

De handen van Christus worden gebonden en geboeid door de bende, bestaande uit Jood en heiden. De haat jegens Zijn heilige handen wordt getekend in de pijnigingen die Hem worden aangedaan. Met geboeide handen verschijnt Hij in het aardse gericht. Daarachter schittert de heerlijkheid van het Goddelijke recht. Zijn handen, bedekt met vuil en bloed, worden schuldig bevonden in een kromme rechtsgang. Zo wordt Hij uitgeleid naar het vloekhout van Golgotha. In Zijn handen draagt Hij het kruis. De zware last van het aardse gericht is door de Mens te dragen. Zijn handen gaan echter gebukt onder de eis van het Goddelijke Recht. De Mens wordt gedragen door Goddelijke kracht.

Doorboorde handen

De handen van Christus worden met touwen gebonden aan het vloekhout. Scherpe nagels worden in Zijn handen geslagen. De toeschouwers zien handen bedekt met stof, modder, verdroogd bloed en vers bloed dat stroomt uit de wonden. De Joden schreeuwen dat Hij Zich los moet maken van het kruis om daarmee te betonen dat Hij waarlijk de Zoon van God is. Zou dat kunnen? Het antwoord is ja en nee. Ja, Zijn handen zijn machtig de nagels en het kruis te verpulveren. Nee, Hij is gewillig te doen wat in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid is besloten. 'Toen zeide Ik: Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven'.

Levende handen

De handen van Christus zijn doorboord en als Hij Zijn laatste kruiswoord heeft uitgesproken, geeft Hij de geest. Hij is waarlijk

ds. M.T. Al-Chalabi,
Brakel

In dit nummer

4 Commentaar:
Hij of zij of X

8 Vijf visioenen
van Amos? [1]

24 Overlijden, traditie
en rouw in de kerk

- 2** De handen van Christus
- 3** De zaligsprekingen [16]
- 5** De Emmaüsgangers [3]
- 6** De eredienst [1]
- 7** Goed begrepen
- 9** Gemeenten in de grote stad [1]
- 10** '... en met orde'
- 11** Bijbelstudie 1 Petrus [16]
- 12** "Het onfeilbare Woord"
- 13** Een stem uit het verleden
- 14** De Heiland leeft
- 15** Boekennieuws
- 16** Kerknieuws
- 17** Berichten / Kerkdiensten
- 23** Jeugdtribune

De zaligspreekingen [16]

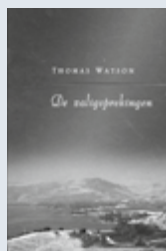
gestorven en het bloed stroomt niet meer door de aderen in Zijn handen. De handen worden eerbiedig door Jozef van Arimathéa en Nicodémus in doeken gewikkeld. De handen van dienstknechten van de vorst der duisternis hebben Christus doen lijden. De ontfermende en liefdevolle handen van Maria, Jozef van Arimathéa en Nicodémus wikkelen Zijn handen in doeken. Voor de wereld zijn die handen een aanstoot en dwaasheid. Voor Maria, Jozef en Nicodémus hebben die handen eeuwigheidswaarde. Het is waar geworden in hun leven: 'En Zijn rechterhand omhelze mij'. Maar als er geen leven in die handen wordt gevonden, blijft er voor hen niets anders over dan Gods recht, de bezoldiging der zonde en de eeuwige dood. Toch leren ze: de handen van Christus leven! Als Hij opstaat uit de dood, stroomt er weer bloed door de aderen in Zijn handen. De discipelen mogen het nu aanschouwen. Het zijn verheerlijkte handen met de stigmata als heerlijke werkelijkheid. De tekenen aan Zijn handen zijn het bewijs van Zijn gewilligheid als volkomen Zaligmaker. Voor de discipelen hebben deze handen waarde gekregen in de vierschaar der consciëntie. Vrijpraak op grond van de verdienste van Christus, Die met Zijn handen de schuld opneemt en wegwerpt in een poel van vergetelheid.

Ontfermende handen

De handen van Christus. Geliefde lezer, wat zijn die handen u waard? Als u nu moet zeggen dat die handen voor u geen enkele waarde hebben, mag ik u verkondigen dat in die handen ontferming is voor de voor naamste der zondaren. Kijk dan maar veel naar uw eigen vuile handen in het licht van de heilige wet Gods. Mocht het uw bede zijn: 'Zo doe Hij ook aan mij'. Gods kind, staat u ernaar uw roeping en verkiezing vast te maken? Begeer dan door de dood heen de waarde te leren kennen van de handen van deze Koning en Profeet. Achter de dood brengt de Heere een volk tot de heerlijkheid van de ontfermende handen van de Levensvorst. In de handen van de grote Hogepriester ligt de vrijpraak in het Godsgericht. Bekommerde ziel, met uw vuile handen wordt de hemelhoge schuld alleen maar groter. Zie dan op de handen van Christus. 'Zijn handen zijn als gouden ringen, gevuld met turkoois'. En dan zegt Hij: 'Ziet Mijn handen'.

Thomas Watson

Uit: "De zaligspreekingen", Thomas Watson (uitg. Den Hertog).

Beweegredenen tot een heilig treuren

'Zalig zijn die treuren'

Mattheüs 5:4

De achtste beweegreden van Godswege om heilig te treuren. Bedenk hoe nodig het is dat iedere christen met een heilig treuren vertrouwd zal zijn. Iemand neemt medicijnen in als dat voor hem nodig is. Velen gaan naar Bath*, als het niet eens nodig is. Maar o, wat is het dan voor iedereen nodig om naar het bad van het geweente gaan! Bedenk eens wat voor zondaar u bent geweest! Met uw schulden hebt u Gods boek vol gemaakt, en wat is het nodig voor u om Zijn fles met uw tranen te vullen!

De negende. Tranen zijn slechts iets eindigs. Het is maar een poosje dat we zullen wenen. Na een paar stromen die uit onze ogen vallen, zullen we voor eeuwig zonneshijn hebben. In de hemel is de tranenfles dicht. God zal alle tranen afwissen (Openb. 7:17).

De tiende. Het nut van het heilig treuren. Het beste van alle dingen die nuttig voor ons zijn, komt door het water. Het treuren maakt de ziel vruchtbaar in de genade. Als er een regenbui valt, groeien de planten en de kruiden (Jes. 16:9).

De elfde. Ten slotte: als wij die geestesgesteldheid van het wegsmelten hebben, is dat een belangrijk teken van Gods tegenwoordigheid in een inzetting. Als onze ijskoude harten ontdooien en wegsmelten vanwege de zonde, is dat er een blijk van dat de Zon der gerechtigheid over ons is opgegaan. Bernardus heeft gezegd: 'U kunt het daaraan weten of u God in een plicht hebt ontmoet, als u merkt dat u wegsmelt en treurt'. Wij zijn geneigd om alles af te meten aan wat ons genoegens verschafft. We denken dat we in een inzetting Gods tegenwoordigheid helemaal niet hebben ervaren als we geen vreugde hebben. Daarin zijn we net als Thomas (Joh. 20:25).

Antwoord op een tegenwerping

Sommigen zeggen misschien: Mijn gestel is zo dat ik niet kan huilen. Ik kan net zo goed een rots uitpersen als eraan denken dat ik een traan zal krijgen. Ik antwoord: Maar als u niet kunt wenen over de zonde, kunt u er dan geen verdriet over hebben? 'Wenen met uw verstand' is heel goed. Er kan verdriet zijn waar geen tranen zijn. Het vat kan vol zijn, al kan het niets laten wegstromen. God kijkt niet zozeer naar een wenend oog als wel naar een verbroken hart. Toch zou ik bij hen die kunnen wenen de tranen niet graag tegenhouden. God heeft de tranen van Hizkia aangezien (Jes. 38:5). Davids tranen waren muziek in Gods oren (Ps. 6:9). Het is een aanblik die geschikt is voor engelen: tranen als parels, die druppelen uit een boetvaardig oog.

*) De stad Bath, in de buurt van Bristol. De plaats was al in de Romeinse tijd bekend vanwege zijn geneeskrachtige bronnen. In de achttiende eeuw werd de stad graag door welgestelde mensen bezocht. Het behoorde tot de goede toon om naar 'the Bath' te gaan.

(wordt vervolgd)

Hij of zij of X

In de kosterwoning te Lisse was het altijd een bijzonder feestelijk moment. Als de grote vlag door mijn vader tevoorschijn werd gehaald en wij hem mochten helpen om de vlag te hijsen aan de grote vlaggenmast op het plein van de kerk. Daarna naar school voor de spelletjes.

De X wordt gebruikt in de burgerregistratie en in paspoorten als je geen keuze wilt maken of je man of vrouw bent.

P. Schalk,
Veenendaal

En later, toen ik onderwijzer was in Berkenwoude, deden we eerst spelletjes met de kinderen. Daarna gingen we in een optocht naar het gemeentehuis, het cultureel centrum, voor de aubade. En nog later zong ik als vader in Veenendaal op de markt met duizenden kinderen: 'Wilhelmus van Nassouwe, ben ik van duitsen bloed'. En, 'Mijn Schild ende betrouwen zijt Gij, o God mijn Heer!' Om telkens even stil van te worden.

Vaderlandse liederen

En dan natuurlijk al die andere mooie liederen, van 'Merck toch hoe sterck' tot 'Piet Hein, zijn naam is klein'. Langzamerhand kwamen daar wat andere liedjes bij. Een lied over de eigen provincie, of over de Koninginnedag, tegenwoordig de Koningsdag. Mijn kinderen zingen nu nog spontaan mee als ik begin: 'Vanmorgen heel vroeg, was het buiten nog stil...'

Helaas, de meeste aubades zijn klein geworden. Of ze zijn inmiddels van karakter veranderd. Soms moeten ze opgeleukt worden met steeds meer en andere versjes. Niet allemaal even verheffend, overigens. Zeker het nieuwste lied voor de komende koningsspelen is een misser van jewelste. Het is een lied geworden met een sterk ideologische lading. Daarnaast ook met woorden die inmiddels door de organisatie worden benoemd als zelfverzonnen.

Opvallend is dat in het statement waarin men reageert op de ontstane ophef wordt gemeld dat de organisatie niet wist dat 'jiggy jig' in Indonesië straattaal is voor geslachtsgemeenschap. Nog opvallender is dat er niet bij staat of de maker van het lied het misschien wel wist. De vraag die dus open blijft staan is of het zinnetje 'De jiggyjig doen we met elkaar' nu seksueel getint is, ja dan nee.

Geen onschuldig liedje

Hoe dan ook, de genderideologie is in ieder geval zeer duidelijk zichtbaar in dit kinderliedje. Het refrein luidt als volgt:

*ik + jij, dat = wij
daarom staan wij zij aan zij
maakt niet uit, hier of daar
zij aan zij met elkaar
kijk hoe mooi, in de mix
hij of zij of X
ik + jij, dat = wij
zij aan zij.*

Het is heel duidelijk. Of je nu een hij of een zij bent, of misschien een X, dat maakt allemaal niet uit. De X wordt gebruikt in de burgerregistratie en in paspoorten als je geen keuze wilt maken of je man of vrouw bent.

Enige tijd geleden was dat onderwerp van gesprek in de Eerste Kamer. In een initiatiefwetsvoorstel werd voorgesteld dat iedereen zelf kan kiezen, op basis van zijn of haar gevoelens. Dat is natuurlijk niet echt objectief te noemen. Vandaar dat ik de dringende vraag heb gesteld of je maar één keer in je leven mag kiezen. Of mag je telkens als je gevoelens weer anders is tot een nieuwe keuze op je paspoort komen? De initiatiefnemers voelden wel aan dat dit een lastige vraag was. Zij wilden geen antwoord geven. De minister van Binnenlandse zaken deed dat wel. Ze beaamde het: als je gevoelens weer verandert, dan moet er ruimte zijn om opnieuw tot een wijziging over te gaan. Bizar!

Gelukkig is het land

Terug naar het liedje. Is dit nu nodig, dat kinderen op jonge leeftijd alvast maar moeten wennen aan een hij, een zij of een X? Het is duidelijk, de koningsdagspelen worden misbruikt voor het uitdragen van een ideologie die wereldwijd wordt uitgerold. Die X is echt niet het laatste woord over deze kwestie. En dat dit juist in een liedje voor kinderen wordt ingebracht, dat is ook niet zomaar toevallig.

De organisatie van de koningsspelen heeft besloten het lied niet aan te passen. Ze geven aan dat jiggyjig wordt bedoeld als een danspasje. En aan de X mag iedereen zijn eigen invulling geven, zo schrijft men. Natuurlijk moeten we oppassen dat we niet overal iets achter zoeken, maar hier ligt het er wel duimendik bovenop. Dit lied heeft een boodschap. Een totaal andere boodschap dan wat klonk in het aloude lied dat op heel veel aubades heeft geklonken: 'Gelukkig is het land, dat God de Heer beschermt!' Maar ook al zingen we dat misschien niet meer op de aubade, het is niet minder waar!

Ergernis over de Levensvorst

J. van 't Hul,
Lieren

Waarover hebben ze het, die twee wandelaars op de weg naar Emmaüs? Dat wil die onbekende Derde graag weten.

Hij vraagt het hun: 'Wat redenen zijn dit, die gij wandelende onder elkander verhandelt, en waarom ziet gij droevig?' (Luk. 24:17b). Wat een meelevende vragen: Waar had u het samen over? (Kennelijk hadden ze op luide toon met elkaar gediscussieerd). En waarom ziet u zo droevig? De derde Wandelaar heeft Zich als de goede Herder bij Zijn dwalende schapen gevoegd, maar Hij begint niet met vertroosten, ook niet met te wijzen op Zichzelf, als de opgestane Levensvorst. Hij zegt niet: 'Gij, die God zoekt, in al uw zielsverdriet, houdt maar aan, en grijpt moed'. Nee, eerst wil Hij de oorzaak van hun bekommring uit hun eigen mond horen. Als Hij Zich mengt in het gesprek, begint Hij bij het begin. Zo peilt Hij hun ziel. Belangstellend vraagt de Alwetende naar de reden van hun treurigheid. Hij wil horen wat er op de bodem van het hart ligt: Wat is er gebeurd? Mannen, wat scheelt eraan? Mag Ik dat misschien weten? Stort voor Mij uit uw ganse hart. Wat een hemels pastoraat van deze vragende Jezus. Als de opgestane Zaligmaker zó met de ziel onderhandelt, haalt Hij ook

Ze hebben het almaar over een dode Jezus, want de Opgestane kennen ze niet.

het hart uit. Zo komt de Hartenkenner en de Nierenproever waar Hij wezen wil.

Een vreemdeling te Jeruzalem

Kleopas antwoordt: 'Zijt Gij alleen een vreemdeling te Jeruzalem, en weet niet de dingen die deze dagen daarin geschied zijn?' (Luk. 24:18). Het lijkt alsof hij het eruit gooit: Hoe bestaat het, dat U niet weet wat er allemaal in Jeruzalem is gepasseerd! Zelf is hij er zo vol van, van Christus, van Diens lijden en van Zijn dood, dat hij er verbaasd van is dat deze voorbijganger onwetend schijnt te zijn van alle beroering. De hele stad heeft het er over, en deze mens wéét van niets? Christus klopt aan de deur van zijn hart ('...en waarom ziet gij droevig?'), en Kleopas ergert zich. Heeft u daar echt niets van gehoord, wil

Kleopas weten. Waarvan? Van welke dingen, vraagt Jezus dan. En dan beginnen ze opeens allebei te praten, Kleopas en zijn vriend. Woorden van hoop en vrees buitelen in flarden over elkaar heen. De eerste vertelt over Jezus, Die een Profeet was ('een Profeet', zegt hij, niet 'de Profeet'), en ze hadden zo gehoopt dat Hij Degene was Die Israël verlossen zou, nee, niet van de zonde, maar van de Romeinen. Maar och, nu was Hij overgeleverd aan de vrome overpriesters, en dat sanhedrin had Hem ter dood veroordeeld, naar het kruis gesleept en Hem gehangen tussen hemel en aarde. Zo was Hij gestorven en begraven. En met Hem was ook hun hoop begraven. Want dat was nu al drie dagen geleden gebeurd en Hij was niet uit de dood teruggekeerd.

Daar komt nog iets bij, vult de ander aan, en hij vertelt (zo mogelijk nog troostelozer dan de eerste) over allerlei geruchten die ze hadden gehoord, bijvoorbeeld over vrouwen die vanmorgen wel bij het graf waren geweest, maar Zijn lichaam niet hadden gevonden. In het graf waren wel engelen geweest, boodschappers uit de hemel nog wel, en die zouden gezegd hebben dat Jezus leeft. Petrus en Johannes, die kennen ze wel, die hadden óók zoiets gezegd. Allemaal mooi en goed, maar, waar het op aan komt: Hém hadden ze vandaag niet gezien.

In Hem hadden ze in het verleden alles gezien, zeggen de Emmaüsgangers. Ze hebben gedacht dat Hij misschien wel de Messias zou zijn, maar alles is in de dood uitgelopen. Ze hebben zich vergist. Ze zijn Hem kwijt: Nu begrijpt u zeker wel waarom wij 't zo benauwd hebben!

Kort van memorie

Wat hebben de Emmaüsgangers nu precies verteld? Wat de mensen gedaan hadden, wat de overpriesters en de oversten met Jezus hadden gedaan, wat de vrouwen hadden gezien en wat Petrus en Johannes hadden verteld. Dat Jezus Zelf had voorzien dat Hij als de Zoon des mensen overgeleverd zou worden om gekruisigd te worden, maar dat Hij op de derde dag weer zou opstaan uit de dood, dát vertellen ze niet. Ze hebben het almaar over een dode Jezus, want de Opgestane kennen ze niet. Kleopas en zijn vriend zijn kort van memorie. Ze zijn echt vergeten dat Hij heeft gezegd: 'Ik heb macht Mijn leven af te leggen en het wederom te nemen'. De Emmaüsgangers zijn zelf vreemdelingen in Jeruzalem.

(wordt vervolgd)

Naarstiglijk komen

ds. J. de Kok,
Westkapelle

't Is zondag geworden. De kerkdeuren worden ontsloten. Gemaskerde kosteren staan gereed de kerkgangers te ontvangen en hen een plaats te geven. Hoe anders is het ten opzichte van meer dan een jaar geleden. Toen dromden de mensen binnen en namen hun plaats in. Toen moest men zoeken naar een plek. Maar nu... Doet het u ook pijn?

't Is zondag geworden. Moeder is als eerste uit bed gegaan. Een uitgebreid ontbijt wordt bereid. Een kwartier voordat de kerkdienst begint, roept ze man en kinderen, die nog liggen te soezen in bed. Snel schiet men wat kleren aan en neemt plaats aan tafel. De laptop wordt opengeklapt, de site van de gemeente opgezocht. Net iets te laat..., ze zijn al aan het zingen. Onder het genot van het met zorg samengesteld ontbijt klinkt de preek als achtergrondmuziek. Nee, shoppen op zondag doen ze niet. Ze blijven trouw meeluisteren met de eigen gemeente. Ook als het leesdienst is!

INTRO:

Nog steeds kunnen we nauwelijks als gemeente opgaan naar Gods huis. We zien ernaar uit dat dit weer kan. Ondertussen stellen we ons de vraag: wat gebeurt er tijdens de eredienst? In acht afleveringen denken we er vast over na, in het hartelijke uitzien of de God aller genade weer wegen wil wijzen en deuren wil openen.

Tijd voor de kerkdienst

't Is zondag geworden. Het gezin is tijdig uit bed gekomen. Gezamenlijk is het ontbijt genuttigd. Gods Woord is opengestaan. Het wordt tijd voor de kerkdienst. 'Naar wie kijken we vandaag?' vraagt een van de kinderen. Vader, die verdiept is in De Saambinder, kijkt op. Hij heeft het kerkblad opengeslagen bij de rijen kerkdiensten. Ja, wie zullen ze eens bekijken? Jammer, in die gemeente is net die predikant die hij zo graag hoort. Maar hij weet dat je daar een code moet hebben om mee

te kunnen kijken. En die predikant, waar is die? O, gelukkig. Die is thuis. Dan zullen ze daar maar naar kijken. Nee, de leesdienst in eigen gemeente wordt niet beluisterd. Had de kerkenraad maar een camera moeten plaatsen. En nee, 'de levende verkondiging' van het Woord spreekt de kinderen veel meer aan.

't Is zondag geworden. Al vroeg ging het kind des Heeren uit bed. Hoe graag zou ze naar Gods huis gaan deze dag. O, ze kan thuis meeluisteren, dat is waar. En het is een zegen dat het kan. Maar toch mist ze zo de vreugde in het ópgaan naar Gods woning. Ze weet wel, de Heere is niet aan tijd en plaats gebonden. Hij kan ook thuis een zegen geven. Maar toch... Daar zakt ze op haar knieën. Ze smeekt God om een onverdiende zegen. Ze bidt om de komst van Gods Geest in de verkondiging van het Woord. Ze legt ook eerlijk voor de Heere neer dat ze niet op kan gaan.

Zondag 38

Zeg lezer(es), bewust heb ik het wat zwart/wit voorgesteld. Maar mag ik eens vragen: in wie van de geschetste personen wordt uw leven het meest getekend? Hoe staat het in uw persoonlijk leven met het naarstiglijk (ijverig) komen (Heidelbergse Catechismus, Zondag 38)? Het ijverig komen tot Gods huis zijn we aan het ontwennen. En toch kan er, ondanks dat u niet altijd naar de kerk kunt, iets zijn van het 'naarstiglijk komen'. Ik lees het in Psalm 122. Die psalm waarin de stammen Israëls zich opmaken naar de tempel om de Naam des HEEREN te danken (vers 4), waarin de roep klinkt: 'Wij zullen in het huis des HEEREN gaan, onze voeten zijn staan-

Wat is 'goed'?

Begrippen uit het geloofsleven uitgelegd

We lezen in de Bijbel dat God alles gemaakt heeft en dat het zeer goed was. Er staat letterlijk in Genesis 1 vers 31: 'Zie, het was zeer goed'. Wat is goed? (ook in Gen 1: 4, 10, 12, 18, 21 en 25)

Het Hebreeuwse woord voor goed is 'toob', in onze taal ook wel verbasterd tot 'tof'. Het woord 'zie' wil benadrukken dat het om een belangrijke gedachte gaat. In het eerste hoofdstuk van Genesis komen we het daarom zeven keer tegen. Wat bedoelt de Heere met 'goed'?

De uitleg wordt nog wat lastiger als we in Genesis 2 vers 18 lezen dat het 'niet goed' is dat de mens alleen zij. Aan de ene kant was alles zeer goed en aan de andere kant is er ook iets niet goed in Gods goede schepping. Kennelijk moeten we nog wat verder nadenken om vast te stellen wat met 'goed' in Genesis 1 en 2 wordt bedoeld.

Er zijn theologen die denken dat met goed wordt bedoeld dat iets wel of niet beantwoordt aan het doel waartoe het geschapen is. God schiep Adam om te heersen over Zijn schepping. Maar God schiep Adam ook opdat er mensen geboren zouden worden. En dat kan niet zonder een vrouw. Vandaar dat we in Genesis 2 vers 18 lezen dat het niet goed is dat Adam alleen was.

Het woord goed kan dus best iets te maken hebben met 'aan het doel beantwoorden'. Toch zit er aan deze verklaring een wat vervelende kant. Het wordt namelijk ook gebruikt om te onderstrepen dat er wellicht voor de zondeval ook al dood was in de schepping. Goed hoeft dan, in deze opvatting, de dood niet uit te sluiten. We komen dan op het terrein waarbij men evolutie probeert te verzoenen met de Bijbelse boodschap van de schepping. Die kant moeten we beslist niet op.

Maar betekent goed dan volmaakt? Volmaakt heeft de gedachte dat iets helemaal voltooid is. We weten echter dat bij de schepping alles nog niet zijn voltooid staat heeft bereikt. Kijk, God schiep dieren en engelen. God schiep een heleboel dieren en engelen. Maar God schiep maar één man en één vrouw. Het was kennelijk de bedoeling dat deze twee mensen, door voortplanting, de aarde zouden vervullen (zie Gen. 1:28). Het scheidingswerk van God was wel goed, maar nog niet voltooid. Er zou een aarde komen die vervuld was met mensen. Helaas is daar de zonde tussen gekomen (Gen. 3).

Laten we 'goed' vooral lezen als 'zonder zonde'. De zonde kleefde nog niet aan Gods goede schepping. We lezen dat ook in de kanttekening (13). Goed is 'Gode aange-naam, in zichzelf schoon en lieflijk'. Alles wat God geschapen had, was zeer goed, mooi en lieflijk. Wat hebben wij dan door de zonde van deze aarde een puinhoop gemaakt. En wat moet het heerlijk zijn als God, eenmaal op de jongste dag, de zonde weer van de schepping haalt. Wij verwachten, naar Zijn belofte, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde (2 Petr. 3:13).

ds. W. Visscher, Amersfoort

In de rubriek Goed Begrepen leggen ds. J. Schipper en ds. W. Visscher wekelijks een geloofsbegrip uit. De rubriek is bedoeld voor jongvolwassenen, in de leeftijd van ongeveer 20 tot 40 jaar. Kinderen mogen ook meelesen. Ouders en grootouders ook.

de in uw poorten, o Jeruzalem!
Deze psalm spreekt van het vreugdevolle opgaan naar Gods huis. Maar let op. Als u deze psalm goed leest, ziet u dat David in vers 1 zegt: 'Ik verblijd mij in degenen die tot mij zeggen...'. Dat dit tot troost mag zijn in deze tijd als we zo vaak niet kunnen opgaan naar Gods huis. Dat we meer moeten luisteren naar degenen die tot ons zéppen dat ze opgaan naar Gods woning. En waar kunt u die mensen vinden? U vindt ze in Gods Woord. U vindt ze in de geschriften van onze voorvaders. Hoe rijk mochten ze soms spreken van de vreugde die ze vonden in de dienst des Heeren. En wat maakte nu die vreugde uit? Het centrum van die vreugde was Christus Zelf! Hij Die buiten de legerplaats gaan moest om smaadheden te dragen.

Hoe staat het in uw persoonlijk leven met het naarstiglijk (ijverig) komen (Heidelbergse Catechismus, Zondag 38)?

Verstoken zijn

Kerk des Heeren, moeten we dat in deze tijd niet inleven? Met Christus buiten de legerplaats gaan om Zijn smaadheid te dragen? Dan zijn we misschien vaak verstoken van het vreugdevol opgaan. Maar laten we ons dan maar verblijden in degenen die tot ons zeggen: 'Wij zullen in het huis des Heeren gaan'.

(volgende week 2, het votum en de groet)

'De woorden van Amos, die onder de veeherders was, van Tekóa.'

Amos 1:1a

Geopenbaarde profetie

ds. D. de Wit,
Borsssele

Amos is vanuit het zuiden van Israël, uit het plaatsje Tekóa, geroepen om te profeteren.

Opmerkelijk is dat in het eerste vers van hoofdstuk 1 staat: 'De woorden van Amos, die onder de veeherders was, van Tekóa, dewelke hij gezien heeft over Israël'. De kanttekening zegt hierbij dat de woorden hem door gezichten van God zijn geopenbaard. Amos heeft blijkbaar gezien wat hij moest profeteren. We lezen dit ook bij bijvoorbeeld de profeet Zacharia, de bekende nachtgezichten. Blijkbaar is het één van de middelen geweest die de Heere heeft willen gebruiken om Zijn raad bekend te maken door de profetie. Terwijl het bij Zacharia vooral vertroostend is, is het bij Amos juist verschrikkend. De Heere kondigt, met name het tienstammenrijk - hoewel Juda er niet van uitgesloten blijft - Zijn oordeel aan!

Gerust volk

Het volk is echter uitermate gerust (Am. 6:1). Er is grote welvaart in de tijd van Jerobeam II. Hij regeerde in de eerste helft van de achtste eeuw, tussen 800 en 750 voor Christus. Enkele jaren later, in 722 voor Christus, zal de stad Samaria door Assyrië worden verwoest. Daar is echter nog niets van te merken. De rijke inwoners van Samaria en het daarbij behorende tienstammenrijk hebben grote tweede huizen gebouwd. De maaltijden die ze aanrichten, zijn rijk voorzien. Ze liggen op elpenbenen bedden, zegt het begin van hoofdstuk 6. Ja, er zijn ook

Dát de Heere waarschuwt is Zijn lankmoedigheid. Hij had het volk ook in één keer kunnen wegstormen.

arme mensen die verkommeren, maar daar denken ze niet aan. Ondertussen kondigt de Heere duidelijk het oordeel aan. 'De Heere HEERE heeft gezworen bij Zichzelfen (spreekt de HEERE, de God der heirscharen): Ik heb een gruwel van Jakobs hovaardij en Ik haat zijn paleizen; daarom zal Ik de stad en haar volheid overleveren.'

Godsdienst naar eigen inzicht

Hoeveel jaar heeft de Heere nu al opgeroepen tot wederkeer? In 932 voor Christus is het koninkrijk van Israël in tweeën gescheurd. Rehabeam bleef koning van Juda. Jerobeam I (dus een andere dan de nu regerende vorst Jerobeam II) werd koning van het huidige tienstammenrijk. Deze Jerobeam draagt de verschrikkelijke bijnaam: 'die Israël zondigen deed'. Hij wilde voorkomen dat zijn onderdanen naar de tempel in Jeruzalem trokken en maakte daarom de gouden kalveren te Dan en Bethel. Het bleef niet bij deze twee gouden kalveren. Jerobeam stelde ook eigen priesters aan uit heel het volk en niet meer

(alleen) uit de stam van Levi. Alsof dat niet genoeg was, verzetste hij ook de datum van het loofhuttenfeest. Je zou het kunnen samenvatten met één zin: God dienen op je eigen manier. Het is zonde geweest tegen het tweede gebod.

Goddeloosheid

Wat is Jerobeam gewaarschuwd door een profeet uit Juda (1 Kon. 12 en 13) en door de oude profeet Ahia (1 Kon. 14). En wat te denken van het koningshuis van Omri, waartoe Achab en Izebel hoorden. Het bleef niet bij de gouden kalveren. Het huis van Omri heeft ook de Baälsdienst ingevoerd. Het is zonde geweest tegen het eerste gebod. Ook in die tijd gaf de Heere een grote profeet: Elia. We kennen hem van de Karmel. Hij werd opgevolgd door Elisa. Deze profeteerde in de derde periode, namelijk tijdens het koningshuis van Jehu. En nu in de lange regeringsperiode van Jerobeam II is er de profeet Amos. Na ál die zonden, eigenwillige godsdienst, afgodendienst, zonde tegen de eerste tafel van de wet, zonde tegen de tweede tafel van de wet, waarschuwt de Heere nóg een keer. Daar voegt de Heere de profeet Hosea aan toe. Wat een lankmoedigheid!

Dát de Heere waarschuwt is Zijn lankmoedigheid. Hij had het volk ook in één keer kunnen wegstormen. Maar nee, vóór het gericht stuurt Hij Amos. In de beelden die aan de landbouw en de natuur eigen zijn, waar Amos immers middenin verkeerde, zegt Amos het oordeel aan: 'Zal er een kwaad in de stad zijn, dat de HEERE niet doet?' (Am. 3:6b).

In de komende artikelen hopen wij bij een paar van die 'gezichten' stil te staan uit Amos 8 en 9. Het is met een prangende vraag, nee, niet of wat er nu in onze tijd gebeurt wel of geen oordeel genoemd mag worden. De vraag is of wij het oordeel van God kennen, zien, verstaan.

(wordt vervolgd)

Kerkelijke gemeenten in grote steden hebben het vaak moeilijk. In een serie van acht afleveringen gaan we - op afstand - bij hen op bezoek. Vandaag deel 1: Amsterdam-Noord.

Amsterdam

Onder aan de Oostzanerdijk in Amsterdam-Noord staat het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente. 'Getalsmatig loopt de gemeente terug, maar waar twee of drie vergaderd zijn in Zijn Naam, daar zal Hij in het midden zijn.'

J. van 't Hul,
Lieren

In de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw waren er vijf personen die ten noorden van Amsterdam woonden en bij elkaar geestelijke herkenning vonden. Ze misten echter een eigen kerkelijke plek. Eén van hen was lid in de Gereformeerde Gemeente van Amsterdam-Centrum, maar dat was in die tijd een forse reisafstand. Anderen behoorden tot de Gereformeerde Kerken of tot de Hervormde gemeenten van Oostzaan en Landsmeer. Daar klonk echter een oppervlakkige prediking van Gods Woord. Vanaf 1933 werden er onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Amsterdam-Centrum kerkdiensten belegd in de Prinses Julianaschool in Amsterdam-Noord. Twee jaar later werd de gemeente van Amsterdam-Noord geïnstitueerd.

1. Hoe gaat het getalsmatig met de gemeente? Is er jeugd, zijn er verenigingen?

Ouderling J.H.C. Kooijman: 'De gemeente groeide de eerste jaren sterk. Vooral vanuit andere kerkverbanden sloten zich veel Amsterdammers, Landsmeeders en Oostzaners aan. Een grote scheepswerf

in Amsterdam-Noord zorgde kort na de Tweede Wereldoorlog voor werkgelegenheid. Veel mensen kwamen vanuit andere delen van het land naar Amsterdam-Noord.'

Omstreeks 1955 was de gemeente met ongeveer 275 belijdende leden en doopleden getalsmatig het grootst. Daarna zette echter een daling in. Die zet zich nog steeds door, ondanks aansluitingen van de gemeenten van De Rijk (1991), Amsterdam-Centrum (1994) en samenvoeging met de gemeente Zaandam (2012). Het ledenaantal ligt nu net onder de 100.

Ouderling J.C. van der Male: 'We zijn dankbaar dat er zo'n 20 jongeren zijn. Er is een jeugdclub voor kinderen, een jeugdvereniging, een bijbelstudiekring, een vrouwenvereniging en een mannenvereniging.'

2. Hoe is het voor uw gemeente om kerk te zijn in de grote stad? Hoe anders is dat dan kerk te zijn op de biblebelt?

Ouderling Kooijman: 'Kerk zijn in de grote stad confronteert ons met het feit dat het niet meer vanzelfsprekend is dat we Gods Woord kunnen horen. Het maakt dankbaar dat ons dit nog wel is vergund, maar ook nederig. We zijn geroepen om met woord

en daad te getuigen van het christen-zijn. Praktisch wordt daar gestalte aan gegeven door middel van regelmatige folderacties en maandelijkse buurttochtenden. Ook zijn gemeenteleden als vrijwilliger betrokken bij de evangelisatiepost "Bij Simon de Looier" in het centrum van de stad. Amsterdam-Noord is door de vele samenvoegingen sinds de jaren negentig een echte streekgemeente geworden. Gemeenteleden wonen soms een half uur rijden van de kerk. Toch staat dat de onderlinge betrokkenheid niet in de weg, zegt ouderling Van der Male. 'Tijdens de huidige coronapandemie, waarbij we elkaar nauwelijks ontmoeten, wordt er veel op afstand met elkaar meegeleefd via telefoon en whatsapp. De inzetbaarheid van velen voor allerlei vrijwilligerstaken rondom het gemeentezijn is ook nodig. Het verantwoordelijkheidsbesef is hier groot.'

3. Veel kerkelijke gemeenten lopen terug. Hoe ziet u de toekomst?

Kooijman: 'God regeert en wil met Zijn Heilige Geest ook in kleine gemeenten werken. Maar we zijn wel bezorgd over de toekomst. De gemeente is behoorlijk vergrijsd, mede door het vertrek van enkele gezinnen met kinderen. Het gebrek aan betaalbare woningen maakt deze regio voor jongeren en voor mensen uit de rest van het land niet aantrekkelijk als woonplaats. De afstand tot het reformatorisch onderwijs versterkt dit nog eens. Zonder aanwas van nieuwe leden, vanuit de buurt om ons heen of vanuit andere gemeenten, wordt het voortbestaan van de gemeente bedreigd. De nood van kleine stadsgemeenten zou niet alleen de nood van de plaatselijke gemeente of van de classis moeten zijn, maar van het gehele landelijke verband.'

4. Is er, met enige schroom wellicht, iets te zeggen over vrucht op de prediking?

Van der Male: 'In ons kerkgebouw hangt op een paar plaatsen de Bijbeltekst: 'Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen'. Meermalen heeft de Heere dat openlijk bevestigd, als gemeenteleden vrijmoedigheid vonden om te getuigen wie God voor hen is. Wij zijn zo geneigd om te kijken naar openlijke vrucht. Maar de prediking kan, dankzij Gods Geest, ook bekering en geloof uitwerken, zonder dat wij dat direct waarnemen. Soms wordt dit pas later in iemands leven zichtbaar.'

(volgende week deel 2: Arnhem)

Kerkorde tot welzijn van de gemeente

Onze Generale Synode 2019-2020 heeft uitvoerig stilgestaan bij onze kerkorde en bij de daarmee samenhangende appelregeling. Gelukkig kwam de synode in januari 2020 met de agenda gereed, zodat ruim voor de coronatijd aanbrak de synode gesloten kon worden.

ds. P. Mulder,
Leiderdorp

De gewijzigde kerkorde en de appelregeling zijn inmiddels van kracht geworden. De synode stond in september en in oktober 2019 alsook in januari 2020 uitvoerig stil bij de voorgestelde wijzigingen in deze twee belangrijke kerkelijke documenten. Nadat de synode goedkeuring had gegeven, konden de gewijzigde kerkorde en de appelregeling nog niet meteen van kracht worden. Eerst moesten alle dingen nauwkeurig verwerkt worden en in een boek ter beschikking komen. Deze nieuwe uitgave is er en draagt de naam "...en met orde". Ook moesten de zaken op alle classes doorgesproken worden. Door de coronatijd heeft dat laatste wel enige vertraging opgelopen, maar inmiddels zijn alle stappen gezet. De synode had besloten dat, als het zover was, het deputaatschap Vertegen-

woordiging en Voorlichting, het gewezen moderamen van de synode, de datum van ingang moest vaststellen. Aanvankelijk was de gedachte dat dit 1 januari 2021 zou zijn. Maar om genoemde redenen is het uiteindelijk 1 maart 2021 geworden. Dat is op de diverse classes mede besproken en ook hebben alle kerkenraden daar bericht van gehad.

Geestelijke zaak

In de kerk gaat het niet in de eerste plaats om de kerkorde en wat daarmee samenhangt. De gemeente is uitdrukking van het lichaam des Heeren. Daarmee is de gemeente feitelijk een geestelijke zaak. Het Koninkrijk Gods is binnen ulieden, zegt de Heere Jezus. De verkondiging van het Woord en de herderlijke bearbeiding van de gemeente, dat is de eerste ambtelijke roeping. De voornaamste zaak is de ver-

heerlijking Gods en de wedergeboorte van verloren zondaren. Waar dat werkelijkheid wordt, komt dat tot uitdrukking in een verborgen omgang met de Heere en een wandel in de vreze des Heeren. Naar zulke wezenlijke zaken moeten wij staan. Kerkordelijke zaken komen er dan noodzakelijkerwijze bij. Die moeten goed behartigd worden, maar maken niet het wezen van het kerkzijn uit.

Wijsheid en voorzichtigheid

Het toepassen van de kerkorde en van kerkordelijke regels vraagt wijsheid en voorzichtigheid. In de kerkelijke vergaderingen mogen alleen maar kerkelijke zaken en dan op kerkelijke wijze behandeld worden. Een belangrijke zaak waar op gelet moet worden, is de vertrouwelijkheid. In het kader van de AVG wordt daar vandaag nog nadrukkelijker dan voorheen op gewezen. Wie mag wat weten? Bij zulke vragen moet stilgestaan worden door degenen die uitvoering geven aan bepaalde zaken in het kerkordelijk gebeuren.

Het is goed en nodig dat er regels zijn. Dat geldt ons gezin, dat betreft de samenleving in het algemeen, en zo is het ook in de kerk. Maar het is natuurlijk niet zo dat we er met zorgvuldige regelingen en goede regels zijn. Het leven is meer dan het naleven van regels. Wat is het leven zonder saamhorigheid, zonder liefde? Dat is in het gezinsleven zo, dat is in de gemeente niet anders.

Broederlijke liefde

Tijdens de besprekingen hierover op de Generale Synode is benadrukt dat het hanteren van kerkordelijke zaken een geestelijke zaak dient te zijn. We moeten in de kerk niet op een wijze zoals het in wereldlijke zaken kan gaan ons gelijk willen halen of met het naleven van regels omgaan. Het gaat er bij het hanteren van de kerkorde ook niet om, dat we het juridische gebeuren zoals dat in het publieke domein plaatsheeft, zo goed mogelijk benaderen. In de kerk dient bijvoorbeeld de broederlijke liefde en de zelfverloochening bepalend te zijn.

Uiteindelijk is niet het voornaamste dat de zaken goed geregeld worden, maar dat de geestelijke zaak gediend mag worden. Dat brengt een geestelijke houding met zich mee, in ootmoed en liefde tot de Heere en Zijn dienst. Daarom is wel gezegd dat de kerkorde 'geestelijk verstaan en toegepast moet worden'. Want het gaat om het welzijn van de gemeente en om het heil van zielen. In dat licht en met die bedoeling moet het kerkrecht gehanteerd worden.

De kerkorde moet geestelijk verstaan en toegepast worden.

Vermaningen aan de gemeente

‘En eindelijk, zijt allen eensgezind...’.

1 Petrus 3:8-12

Na een reeks specifieke vermaningen richt Petrus zich nu tot de hele gemeente. Hij spoort de gemeente aan tot liefde en vrede.

ds. M. Karens,
Middelburg

De woorden die hij noemt, hebben allemaal te maken met de verhoudingen in de gemeente van Christus. Ze betreffen de onderlinge band. Het zijn geen karaktertrekken, maar vruchten van het ware geloof in Christus. Deze vruchten horen bij de gemeenschap der heiligen.

Dan is noodzakelijk dat we allereerst aan de Heere Christus en al Zijn schatten en gaven gemeenschap hebben. Mag u dat - door het werk van de Geest - weten? Dan moet u zich ook schuldig weten uw gaven tot nut en zaligheid van de andere gemeenteleden te gebruiken. En dat gewillig en met vreugde!

‘En eindelijk, zijt allen...’ (vers 8a). Het gaat de apostel om eensgezindheid, om het tonen van medelijden, om Gods kinderen lief te hebben en zich barmhartig en vriendelijk op te stellen. Het gaat hem er om geen

kwaad met kwaad of laster met laster te vergelden (vers 8b, 9).

Deze dingen gelden zowel binnen als buiten de gemeente. Hoe moet ik reageren als ik openlijk gescholden word? Petrus sluit hier aan bij de woorden van zijn Meester. De Heere Jezus heeft Zelf de regel genoemd: ‘Maar Ik zeg ulieden die dit hoort: Hebt lief uw vijanden, doet wel degenen die u haten. Zegent degenen die u vervloeken, en bidt voor degenen die u geweld doen’ (Luk. 6:27, 28).

De levenswandel

In vers 10 tot en met 12 haalt Petrus een gedeelte uit Psalm 34 aan (Ps. 34:13-17). De inhoud van deze psalm onderstreept dat de lezers van zijn brief, evenals de vromen van het Oude Testament, worden geroepen tot een levenswandel in de vrede des Heeren. ‘...dat gij daartoe geroepen

zijt, opdat gij zegening zoudt beërven’ (vers 9b). De kanttkening wijst hierbij op tijdelijke en eeuwige zegen!

De apostel gebruikt de gebiedende wijs. Want wie het leven wil liefhebben en goede dagen wil zien (dat zijn dagen waarin het goede van God wordt genoten), die moet stoppen met liegen. Hij moet zich direct afkeren van het kwade; hij moet goed doen; hij moet zoeken en jagen naar vrede. Deze gebiedende wijs betekent een krachtige aansporing voor Gods kinderen om te leven in overeenstemming met hun hoge roeping (vers 9). Dit kan alleen in de geloofsgemeenschap en de navolging van Christus. Zo te leven is tot eer van God!

Alziende ogen

De apostel noemt een reden hiervoor: ‘Want de ogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen, en Zijn oren tot hun gebed (vers 12). De heilige, alziende ogen van de Heere God zijn over Zijn kinderen (de rechtvaardigen). Hij waakt over hen. Hij luistert naar hun smeebeden. Hij zal voor hen opkomen in alle verdrukking en strijd. Maar God is afkerig van kwaaddoeners. Is het aangezicht van de Heere in gunst op u of in toorn tegen u?’

(wordt vervolgd)

Vragen

- Wat houdt ‘gemeenschap der heiligen’ allereerst in?
- Tot welke dingen worden de lezers toen en nu opgewekt in de verzen 8 tot en met 11?
- Geef een uitleg van vers 12.

“Het onfeilbare Woord”

ds. M. Karens,
Middelburg

In de “Semper Reformanda Reeks” is een derde boek verschenen: “Het onfeilbare Woord”. In dit deel (II B) vinden we het vervolg (hoofdstukken 7-14) van de grondige studie rondom de Bijbel als het onfeilbare en onveranderlijke Woord van God. De theologie in onze tijd zet daar allerlei vraagtekens bij. Zeven broeders willen hier tegenwicht aan bieden en het Goddelijk gezag van de Bijbel onderstrepen.

Na de inleiding volgen drie thema's: het klassiek verstaan van de Schrift; het anders verstaan van de Schrift en het verstaan met het hart van de Schrift.

Ds. D. de Wit beschrijft de hermeneutiek (bezinning op de uitleg) in historisch perspectief. Hij gaat in op een aantal momenten in de ontwikkeling van de hermeneutiek vanaf de Vroege Kerk tot heden. In zijn slotopmerking wijst de docent exegete van onze Theologische School er op: Voor het verstaan en de uitleg heeft de exegeet Gods Geest als de Auteur en Uitlegger van de Schrift nodig.

In: 'Van hermeneutiek naar exegete' pleit drs. B. van Ojen voor een grondige exegete. Hij geeft een model van veertien exegetische stappen, die alle van een heldere toelichting worden voorzien. Terecht is de waarschuwing over het raadplegen van commentaren: Gebruik ze pas als het nodige voorwerk is verricht, anders laat u zich snel op sleeptouw nemen door de schrijver van het commentaar!

In het negende hoofdstuk schrijft ds. J.M.D. de Heer over de verhouding Oude en Nieuwe Testament. Helder trekt onze broeder ook lijnen naar de actualiteit. De voorbeelden van het buitenspel zetten van het Oude Testament laten zien hoe belangrijk het is om de verhouding blijvend te doordenken. In de evaluatie lees ik: De eenheid van de Bijbel doet de ogen niet sluiten voor de eigen accenten van de

Dit boek biedt een grondige en betrouwbare studie over een zeer belangrijk onderwerp.

beide Testamenten. De geloofskennis van Christus is de sleutel om Gods openbaring en daarmee het Oude en Nieuwe Testament in zijn diepe betekenis te verstaan.

Goede Bijbelvertaling

'Voor het verstaan van de Bijbel is een goede Bijbelvertaling onmisbaar'. Zo begint ds. G.W.S. Mulder zijn bijdrage onder de titel: 'Vertaling van de Schrift'. Aan de orde komen de Septuagint, tekstkritiek, oude Bijbelvertalingen en vertaalkundige kenmerken van de Statenvertaling. De auteur besluit met een praktische handreiking voor het omgaan met Gods Woord. De geestelijke vraag blijft: 'Verstaat gij ook hetgeen gij leest'.

Ds. J.B. Zippro behandelt de aspecten van het wetenschappelijk onderzoek van het Oude Testament. We lezen over de Pentateuchkritiek, de bronnensplitsing, de literair-kritische methode van Wellhausen en de reacties hierop. De auteur besluit met een korte schets van de ontwikkelingen, waarbij ook Kuitert en zijn boek "Het algemeen betwijfeld geloof" aan de orde komt. Hier blijkt hoe onze Bijbelvisie ook grote

consequenties heeft voor de ethiek. Drs. J. van Mourik vervolgt met het wetenschappelijk onderzoek van het Nieuwe Testament. Hij geeft aan dat de geschiedenis van het lezen en uitleggen van dit deel van de Schrift lang en gecompliceerd is. Er volgen: de historisch-kritische benaderingswijze, het synoptisch vraagstuk, nieuwere benaderingswijze en voortgaand onderzoek, met als besluit een heldere slotbeschouwing. 'De Bijbelwetenschapper komt met al zijn kennis nooit uit boven het eenvoudige gebed: Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest'.

Ds. J.M.D. de Heer schrijft over: Hermeneutiek als sleutel. In dit hoofdstuk gaat hij in op synoderapporten over homoseksualiteit en over de vrouw en het ambt in drie gereformeerde kerken. Uiterst actueel! Het zijn thema's waarover de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt, de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Christelijke Gereformeerde Kerken gedurende de laatste kwart eeuw ingrijpende besluiten hebben genomen. Ook hier blijkt dat het hanteren van de nieuwe hermeneutiek in de praktijk heeft geleid tot ingrijpende besluiten. Terecht is de oproep tot een blik in de spiegel: Ook kerken, die de nieuwe hermeneutiek afwijzen, doen er goed aan om kritisch richting zichzelf te kijken. Juist omdat we het moderne levensgevoel gezamenlijk inademen.

In het afsluitende hoofdstuk gaat ds. J.J. van Eckeveld in op het verstaan met het hart van de Schrift. Onze broeder gaat uitgebreid in op: het getuigenis van de Heilige Geest in het hart, onder meer bij Calvijn en de Nadere Reformatie; het krijgen van teksten en de Geest en de gave van de profetie. Het profetisch ambt betreft de dienaar van het Woord. Daarnaast kunnen in het geloofsleven van Gods kinderen profetische gaven een plaats innemen tot nut van de praktijk van het leven binnen de gemeente. Hierbij wordt geciteerd uit de biografieën van de predikanten ds. P. Honkoop sr. en ds. W.C. Lamain.

Dit boek biedt een grondige en betrouwbare studie over een zeer belangrijk onderwerp. Mij viel op: de ondertitel op de voorkant luidt: een *theologische* verkenning, en op de achterzijde: een *dogmatische* verkenning. We houden het op allebei! Daarom voor predikanten en ambtsdragers, maar ook gemeenteleden en jongeren die studeren: Tolle Lege!

N.a.v. "Het onfeilbare Woord", deel II B ds. G. Clements, ds. J.J. van Eckeveld, ds. P. Mulder (red); uitg. De Banier; 477 blz.; € 29,95.

Nabetrachting op Pasen

‘Ik ben de Opstanding’.

Johannes 11:25a

ds. I. Kievit
(1887-1954)

De paasdagen liggen weer achter ons. Hoe heeft u deze dagen doorgebracht? Heeft u de betekenis van Pasen verstaan en iets daarvan doorleefd?

Onze tekst is een geschikte stof ter nabetrachting op het Paasfeest. De omstandigheden waarin de Heere Jezus dit diepe, aangrijpende woord heeft gesproken, zijn u bekend.

‘Ik ben de Opstanding’. Beluistert u dat heerlijke, majestueuze ‘Ik’? Dat aangrijpende ‘Ik ben’? Deze ‘Ik ben’ vult de mond van het graf en dempt de onpeilbaar diepe kloof tussen God en de mens. Jezus kon zeggen: Ik ben het Brood; Ik ben de blinkende Morgenster; Ik ben de Eerste en de Laatste; Ik ben dood geweest; Ik ben dat levende Water.

Wie zal tot uitdrukking brengen wat en wie Hij is? Mogen wij van die diepe zin van dit getuigenis iets verstaan? Laten wij zoeken door te dringen tot de kern van de zaak. Het heeft ons niet goed gedacht God in erkentenis te houden. Wij hebben in Adam onze Schepper de rug toegekeerd en de dood verkozen boven het leven. Maar meent u dat de mens straffeloos zijn Maker kan verachten? Immers neen! Toen Adam, en wij in hem, als het hoofd van het werkverbond de hand uitstrekten naar de verboden vrucht, velde God, als Rechter, ons vonnis. Vloek en dood kwam over ons. Adam zonk krachtens dat oordeel als dood neer aan de voeten van God en hij was onmiddellijk weggezonden in de eeuwige dood indien God geen gedachten des vredes had gehad in Hem, Die het Lam is, Dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld.

Als een loodzware last

Maar in onze val en afval van God kwamen wij onder de vloek en het oordeel. Wij liggen in onze natuurstaat onder de

vloek en de macht van de dood. Wij zijn gescheiden van God Die de Bron van het leven is. Wij zijn onder de vloek van de wet. Dit alles ligt als een loodzware last onder het geslacht van Adam. Er is niemand die zich vanonder deze macht van de vloek en van de dood, van de zonde, van de duivel en van het oordeel, kan uitwerken. Er is ook niemand die het begeert.

Kent u nu deze opgestane Jezus als de Opstanding? Daarop toch komt het aan. Is hij voor u persoonlijk de Opstanding geworden? Die vraag hangt samen met deze: Zijn wij waarlijk ondergegaan in de dood, door het geweld van de vloek?

Maar hoor nu in de nacht van het oordeel de muziek van de hemel: ‘Ik ben de Opstanding’. De Vader heeft Zijn eigen eniggeboren Zoon gegeven om Zich onder die vloek en dood te stellen en die te doordragen.

Als Jezus zegt: ‘Ik ben de Opstanding’, is het de bedoeling niet dat Hij een mens kan opwekken uit de doden. Het wil zeggen dat Hij Zich stelde onder de vloek, onder de macht van de dood en het oordeel. En omdat Hij tevens de eeuwige God is, kan Hij die last doordragen. Hij is de Opstanding, ook aan het kruis. Want Hij heeft geroepen: ‘Het is volbracht’.

Maar is Jezus dan ook in het graf de Opstanding? Gewis is Hij ook in het graf de Opstanding. Hij werpt de dood met zijn verderf uit het graf, want Hij heeft aan de dood zijn prikkel ontnomen. Hij is de Opstanding, ook in de vloek. Want Hij, Die tot zonde is gemaakt, is van de vloek ontslagen en is in de opstanding krachtiglijk bewezen de Zoon van God te zijn. Hij is opgewekt tot hun rechtvaardigmaking. Hij is de Opstanding, ook in Zijn hemelvaart. Hij bereidt plaats voor de Zijnen in het Vaderhuis, maar Jezus is de Opstanding, ook hierin dat Hij het recht verwerft om de paarden poort te openen en binnen te laten degenen die Hij kocht met Zijn bloed.

Waarlijk ondergegaan

Kent u nu deze opgestane Jezus als de Opstanding? Daarop toch komt het aan. Is hij voor u persoonlijk de Opstanding geworden? Die vraag hangt samen met deze: Zijn wij waarlijk ondergegaan in de dood, door het geweld van de vloek? Want... als Hij de zondaar ontdekt aan zijn verlorenheid, doet Hij hem ervaren dat hij ligt onder de vloek.

Zie, daar ligt de zondaar terneer gebogen in het stof. Nee, hij moet nog verder bukken en valt volkomen voor God om zijn vonnis te ondergaan. De vloek snijdt hem af; het oordeel velt hem neer; hij zinkt weg voor, ja, onder de levende God. Maar ziedaar nu Jezus als de Opstanding. Dit doet Hij als de Heilige Geest dit werk der verlossing toepast aan de verloren zondaar.

Hij is de Opstanding, ook daarin dat Hij de gemeenschap met de Vader en de Heilige Geest herstelt. Is Hij dan voor u de Opstanding geworden?

De Heiland leeft

Onder de titel "Der Heiland lebt" heeft onze ambtsbroeder ds. G.J. Baan van Rotterdam-Zuidwijk op donderdag 15 april zijn proefschrift verdedigd tot verkrijging van de titel van doctor in de theologie. Deze titel is, juist in de tijd na Pasen, wel zeer gepast.

v. A.

W e willen ds. Baan van harte feliciteren met de afsluiting van zijn studie. Een bekroning na jarenlange noeste wetenschappelijke arbeid. We onderstrepen zijn wens aan het slot van zijn dissertatie op pagina 241: dat het mag leiden tot het nodig hebben van de Opgestane en het beogen van Gods eer. We hebben de openbare zitting aan de Theologische Universiteit Apeldoorn digitaal met aandacht gevolgd. Ook al ben ik musicologisch niet geschoold, wil ik er toch een indruk van weergeven, binnen de beperking van deze ruimte. Daarbij houden we de verwoordingen maar in het Nederlands, hoewel er veel Duits en ook Engels klonk. Het is een hele prestatie wanneer je als gemeentepredikant aan een dergelijk wetenschappelijk onderzoek begint en dat mag voltooien. De oorspronkelijke onderneming omschreef de promotor, prof. dr. A. Clement, als onbegonnen werk. De beperkende ondertitel van het proefschrift luidt: "De drie vroegste paascantates van J.S. Bach. Een theologisch-muzikale analyse". Het was de levenswens van de promovendus om theologie en muziek te combineren. Vandaar dit vervolg na zijn masterscriptie, die ook aan Bach was gewijd. Het resulteerde nu in een boekwerk van 280 pagina's, met 795 noten en verwijzingen, een uitgebreid literatuuroverzicht en bijlagen met interessante Bijbeltekstverwijzingen bij bijna elke cantateregel. Indrukwekkend!

Spanningsverhouding

Tijdens de verdediging van dit proefschrift stelden verschillende deskundigen de vragen: een musicoloog, een chemicus, een musicus, twee theologen, onder wie prof. dr. M.J. Kater en oud-jurist prof. dr. mr. (nu ds.) W.A. Zondag, die bij de beoordelingscommissie hoorde.

ds. G.J. Baan

Samenvattend viel me op dat er een rode draad door de verdediging liep, van een zekere spanningsverhouding tussen de theologie en de musicologie, tussen de predikant en de musicus, tussen het lutheranisme en het calvinisme, tussen de tekst en muziek, de liturgie in onze gemeenten en in breder kerkelijk verband. De organist Baan en de verbaal begaafde predikant wist zich goed te verdedigen. Dat wil niet zeggen dat daarmee alle vragen zijn gesteld en opgelost. Daarom veroorloof ik mij - hoewel wetenschappelijk daartoe niet gekwalificeerd, maar als ambtsbroeder wel met de promovendus verbonden - óók te opponeren. Ik heb wat vragen 'die nadere doordenking vergen', vragen die ik eigenlijk ook tijdens de plechtigheid had verwacht.

Een rasechte calvinist

In deze studie blijkt Bach te zijn: 'de schepende dienaar van het Woord, de onverbidelijke belijder van het lutherdom' (pag. 21). Tekst en muziek zijn geanalyseerd en blijken onlosmakelijk aan elkaar verbonden. De muziek is als 'voertuig van de theologie hét communicatiemiddel bij uitstek met God'. We hebben met Bach te doen met een muzikaal genie, die echter wel luthers is en blijft. Dat hoeft aan onze privé-waardering voor de componist niets af te doen.

Maar er liggen wel wezenlijke verschillen, nog niet eens zo zeer tussen Luther en Calvijn, maar wel tussen het lutheranisme en het calvinisme, zoals beide zich door de tijd heen ontwikkeld hebben, zowel in de theologie als in de liturgie.

De promovendus beleed expliciet 'een rasechte calvinist' te zijn. Mijn prangende vraag is: waaruit blijkt dat rasechte calvinisme in de weg van het verzamelde materiaal en in de interviews die hij gaf aan het Reformatorisch Dagblad en het Nederlands Dagblad? Tijdens zijn verdediging haalde ds. Baan Zondag 17 van de Heidelbergse Catechismus aan. Dat deed me goed! Maar in dit gereformeerde belijdenisgeschrift uit Heidelberg staat nog meer, zoals de uitleg van het tweede gebod in Zondag 35.

Sola scriptura

Hoewel we veel respect hebben voor Luther en we het zelfs moeilijk vinden om iets negatiefs over hem te zeggen, moeten we wel eerlijk zijn: in sommige opzichten had hij moeite om voldoende afstand van Rome te houden. Hij bleek wat praktisch en gemakkelijk. Ter wille van het kerkvolk dulde Luther in de eredienst veel, in het licht van het Woord té veel. Calvijn daarentegen was belijnder en voorzichtiger. Hij stelde dat het Woord de (ere)dienst uitmaakt. Het sola scriptura krijgt bij Calvijn ook praktisch gestalte. In de kerk mag alleen dát wat de Heere Zelf geboden heeft. In de eredienst gaat het om de eenvoud van het Woord met de preekstoel in het middelpunt. 'Want we moeten niet wijzer zijn dan God, Die Zijn christenen (...) door de levende verkondiging van Zijn Woord wil onderwezen hebben' (Zondag 35). Dat blijven we van harte belijden. Laten we ons realiseren hoe de ontwikkelingen in de lutherse kerken geweest zijn, vanaf Luther naar Bach en naar het heden. Die ontwikkeling is - ook liturgisch - vaak nauwelijks meer van de rooms-katholieke traditie te onderscheiden. Daar liggen voor ons lessen en waarschuwingen! Je hoeft geen cultuurbarbaar te zijn om duidelijk te stellen: wij zijn niet luthers, ook niet in onze eredienst! Daarom is het wijs dat 'de hooggeachte promovendus' niet 'de barricaden opgaat om te bewerkstelligen dat de muziek van Bach meer zou worden geïncorporeerd in onze eredienst'. Onze gereformeerde belijdenis laat daar geen ruimte voor. De eenvoudige Woordbediening is hét door God gewilde middel. Daar houden we het samen met onze broeder graag bij. Wij willen niet wijzer zijn dan God.

Boekennieuws

"Wie is toch Deze?",
ds. J.J. Tanis;
uitg. De Banier;
176 blz.; € 14,95.

Wie is toch Deze?

Onder de titel "Wie is toch Deze?" verscheen er ter gelegenheid van zijn emeritaat (na veertig ambtsjaren) een prekenbundel van onze broeder ds. J.J. Tanis. Het betreft 'tien preken over een rijke Christus voor een arme zondaar', zoals de ondertitel luidt. Die ondertitel past helemaal bij de inhoud van deze preken. In dit verband wijs ik op de zesde preek over Matthéüs 8 vers 27b. De preek is verdeeld in vier punten: Bange discipelen, biddende discipelen, bestrafte discipelen en behouden discipelen. In het eerste punt wordt benadrukt wie de discipelen in zichzelf waren. Daarin zien we wie Gods kinderen in zichzelf zijn en blijven, juist ook als de stormen woeden: 'Wat gaan Gods kinderen vaak diepe wegen om te leren Wie Hij is in Zijn noodzakelijkheid, volkomenheid en dierbaarheid... Zij zijn afgesneden van de oude wortel Adam en ontdekt aan hun schuld voor God'. Maar die bange discipelen werden ook biddende discipelen. De Heere werkt zo in het hart - zo lezen we - dat Gods kinderen radicaal vastlopen met al het hunne en dat er geen andere mogelijkheid meer overblijft dan in een toevluchtnemend geloof te vluchten tot de Zaligmaker. Jezus slaapt echter in het scheepje en in de storm. De preek benadrukt dat we de Heere Jezus zo gemakkelijk laten slapen, maar dat Hij wakker gemaakt moet worden. Dan blijft er niets anders over dan de schreeuw uit de diepte van omkomen en verloren gaan. Wat stormde het in het leven van de Borg toen Zijn ziel 'droevig en zeer beangst' werd. Zo kan Hij de medelijdende Hogepriester zijn. Als Jezus wakker gemaakt is, moet Hij bestraffen: 'Wat zijt

gij vreesachtig, gij kleingelovigen'. Het kan in het geestelijke leven niet zonder bestraffingen, die voortkomen uit Zijn liefde. In deze weg gaat het in en door Christus naar het eeuwig behoud. Het zijn de golven van Gods heilige wet die beuken op het scheepje. Hoe hartelijk klinkt dan de nodiging: 'Kom maar vreesachtige, kleingelovige, gekrookt rietje, zinkend scheepje: Bij de HEERE, de Heere, zijn uitkomsten tegen de dood'. Met Jezus kan een verloren zondaar door de storm heen, naar het eeuwig behoud.

Deze preek, die hier kort is weergegeven, is typerend voor dit prekenboek. Deze bundel is geschikt voor persoonlijk onderwijs, maar ook voor leesdiensten. We hopen dat ds. Tanis als emeritus-dienaar nog tijd mag ontvangen om op deze manier deze ene Naam tot zaligheid te prediken tegen de inktzwarte achtergrond van onze totale verlorenheid. Want zó alleen krijgt de Heere al de eer.

ds. J.J. van Ekeveld, Zeist

"Encyclopedie
Nadere Reformatie"
(deel 3),
verschillende
kerkhistorici; uitg.
KokBoekencentrum;
blz. 592; € 69,99.

Encyclopedie Nadere Reformatie

'De Nadere Reformatie is een stroming in de Nederduits Gereformeerde Kerk waarvan de vertegenwoordigers in de periode 1600-1750 aandrongen op en ijverden voor de innerlijke doorleving van de gereformeerde leer en de persoonlijke levensheiliging op alle terreinen van het leven. De aanduiding Nadere Reformatie is voor het eerst gebruikt door Jacobus Koelman (1632-1695). Dit is de gebruikelijke definitie van een belangrijke periode uit de Nederlandse kerkgeschiedenis.

Bij KokBoekencentrum zijn nu drie lijvige boeken verschenen over de Nadere Reformatie. Een vierde deel zal in de toekomst nog verschijnen. De eerste twee delen van de encyclopedie bevatten vele korte levensbeschrijvingen van personen die deel uitmaakten van deze beweging in de geschiedenis van de kerk. Deel drie behandelt tientallen thema's uit deze periode. Die worden in alfabetische volgorde beschreven. Hoe denken de nadere reformatoren bijvoorbeeld over het aanbod van genade? Verschillende schrijvers uit de Nadere Reformatie worden aan het woord gelaten. Dit geldt voor ieder onderwerp. De schrijvers uit die periode komen zoveel mogelijk zelf aan het woord. Zo komen allerlei thema's aan de orde. Ze gaan over de leer en het leven. Vele onderwerpen, die beginnen met de letters A tot en met K, worden behandeld. In het vierde deel worden de onderwerpen behandeld die beginnen met de letters L tot en met Z.

Een onderwerp dat mij bijzonder trof, was het Jodendom. M. van Campen beschrijft op grondige wijze hoe nadere reformatoren aankeken tegen de 'beminden om der vadersen wil'. Andere onderwerpen zijn onder andere Censura morum, Classis, Collecte, Doop, Doopformulier, Dooppraktijk, Dordtse Leerregels, Echtscheiding, Gezin, Godsleer, Haardracht, Handel en Huwelijk. Bijzonder lezenswaard is ook het uitvoerige hoofdstuk over de kanttekeningen. Met het nog te verschijnen vierde deel van de encyclopedie worden samen met het derde deel wel 190 (!) onderwerpen behandeld.

De eerste drie delen van de encyclopedie geven een uitvoerig beeld van de Nadere Reformatie. Dat is waardevol, zeker als we bedenken dat we in onze gemeenten geworteld zijn in deze belangrijke periode van de kerkgeschiedenis.

ds. C. Neele, Ridderkerk

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Moerkapelle, ds. H. Brons te Vlaardingen, die bedankte voor Houten, Vlissingen en Zoetermeer;
Naar Tholen, ds. C. van Ruitenburg te Krimpen aan den IJssel, die bedankte voor 's-Gravenzande.

Beroepen:

Te Boskoop en Puttershoek, ds. B. Labee te Veenendaal;
Te Drachten en Nieuwerkerk (Zld), ds. J. de Kok te Westkapelle;
Te Grand Rapids-Covell Avenue (Michigan, VS), ds. G. van Manen te Elspeet;
Te Lisse, ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Middelburg-Zuid en Terwolde-De Vecht, ds. J.B. Huisman te Ermelo;
Te Oostkapelle en Rotterdam-Alexanderpolder, ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland.

Bedankt:

Voor Hilversum, ds. J. de Kok te Westkapelle;
Voor Meliskerke, ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
Voor Oosterend (Texel), ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam.

VERGADERING PS OOST

Op donderdag 20 mei vergadert de Particuliere Synode Oost in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Rijssen-Noord, aanvang 9.30 uur. Mannelijke (doop)leden zijn welkom. Op woensdag 19 mei wordt een bidstond gehouden in het kerkgebouw van Terwolde-De Vecht. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. A. Schreuder, preses van de vorige synode, voor te gaan. In verband met de geldende coronamaatregelen is het van belang dat zowel afgevaardigden als belangstellenden zich vooraf aanmelden voor zowel bidstond als vergadering. U kunt dat doen via: www.gergeminfo.nl (optie 'inschrijven bijeenkomst'). Het aantal vrije plaatsen is beperkt, meldt u zich daarom tijdig aan. Aanmeldingen worden in volgorde van binnenkomst verwerkt. Wanneer u een plaats is toegewezen, ontvangt u anderhalve week van tevoren een bevestiging per

e-mail. De bidstond is ook live te volgen via www.kerkomroep.nl

VERGADERING PS NOORD-WEST VERVALT

Gelet op de inhoud van de agenda van PS Noord-West heeft de kerkenraad van de roepende kerk Lisse in goed overleg besloten de vergadering van 29 april met de bijbehorende bidstond van 28 april niet te laten doorgaan.

Kerkenraad Lisse

VERSLAG BEVESTIGING EN INTREDE DS. P. MULDER

Op woensdag 31 maart is ds. P. Mulder als dienaar des Woords aan de Gereformeerde Gemeente van Leiderdorp verbonden. Na een vacante periode van ruim twintig jaar heeft de Heere in Zijn goedheid aan ons willen gedenken.

De bevestigingsdienst werd geleid door zijn zoon, ds. G.W.S. Mulder. Hij bediende het Woord vanuit Johannes 15 vers 26 en 27: 'Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Dien Ik u zenden zal van den Vader, namelijk de Geest der waarheid, Die van den Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen. En gij zult ook getuigen, want gij zijt van den beginne met Mij geweest.' Het thema 'Een belofte van de Trooster' werd uitgewerkt in twee punten: 1. Door de Zaligmaker (26a). 2. Aan Zijn dienaren (26b, 27).

De tekstwoorden zijn uitgesproken voorafgaand aan Goede Vrijdag. Alvorens de Heilige Geest kon worden uitgestort, moest de Heere Jezus lijden en sterven, om te betalen voor de zondeschuld. Voor Gods Kerk ligt het vast in de middelaarsbediening van Christus, in de verbondssluiting tussen Vader en Zoon. In de tekst wordt zowel gewezen op de Persoon als op het werk van de Heilige Geest. Eerst maakt Hij Zich bekend in Zijn werk. In de nadere geloofsoefeningen wil Hij Zich ook als Persoon laten kennen. Wat is het nodig dat de Geest der waarheid kracht gaat doen in het hart. Smeek om het genadewerk van de Heere in uw hart. Predikanten moeten Christus de Gekruisigde prediken, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods. Na het lezen van het bevestigingsformulier en het 'ja ik, van ganser harte', sprak ds. G.W.S. Mulder zijn vader in hartelijke bewoordingen toe.

's Avonds deed ds. P. Mulder intrede met de woorden uit Jesaja 53 vers 10: 'Doch het behaagde den HEERE Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem krank gemaakt; als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan'. De tekst spreekt over 'Het welbehagen des HEEREN'. Hij stelde drie aandachtspunten aan de orde: 1. Schuldoffer gesteld, 2. Zaad beloofd en 3. Voortgang verzekerd.

Wij mensen zien het onrecht van Pilatus, Herodes en het sanhedrin. Maar wat is Gods werkelijkheid? Het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen. Van eeuwigheid reeds wilde God dwars door de diepten van de zonde(val) en de listen van de duivel heen dat er schuldige zondaren gered zouden worden. Wie zal hun schuld betalen? De Zoon heeft Zich Borg gesteld. Daarom legde de Rechter van hemel en aarde de zonden van de Kerk op Christus. Hij heeft Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld om de zaligheid voor Zijn gemeente aan te brengen. Wat geloven en verstaan we hiervan?

In het dankgebed van het bevestigingsformulier is gebeden of de gemeente mag toenemen in menigte en in deugden. Dat wil zeggen: dat er mensen worden bekeerd, dat Gods kinderen meer van de vreeze des Heeren mogen verkrijgen. Er is verwachting om Christus' arbeid. Wat is het toch nodig Gods werkelijkheid te leren zien. Dan worden we ellendig in onszelf, maar in die weg wordt ook Christus dierbaar en onmisbaar. Door Zijn hand zal het welbehagen doorgaan. Daarom ontvangt de gemeente een eigen predikant. Wat hebben we de bediening van Christus nodig.

Na de dienst werd de predikant toesproken door ds. G. Heijkamp namens de classis Amsterdam en de PS Noord-West. Vervolgens las ouderling J.W. van Dijke een welkomstwoord voor van burgemeester mevr. L.M. Driessen-Jansen. Daarna sprak hij namens kerkenraad en gemeente de nieuwe predikant toe. Hij liet de gemeente ds. Mulder Psalm 119:9 toezingen. Ten slotte legde de dominee voor het eerst als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente. De Heere geve dat zijn dienstwerk in ons midden rijkelijk mag worden gezegend.

Kerkenraad Leiderdorp

Berichten

FIETSTOCHT ZATERDAG 5 JUNI

De PZC Zeist organiseert op 5 juni een fietstocht door het landschap van Utrecht. U kunt een keuze maken tussen 30 of 45 kilometer. Er is een uitgebreide routebeschrijving en onderweg is er een locatie voor een lunch of koffie of thee.

Opstaplocatie is de parkeerplaats aan de Bergweg 26; vertrektijd is tussen 10.30 en 11.30 uur. Het inschrijfgeld bedraagt € 5,- p.p. tot maximaal € 25,- per gezin. De opbrengst is voor de zending.

Aanmelden via het e-mailadres
ej.driessen@klikSAFE.nl
PZC Zeist

Koning Willem-Alexander 54 jaar

Zijne Majesteit koning Willem-Alexander mag, zo de Heere wil en wij leven zullen, op 27 april zijn 54ste verjaardag vieren. Namens de lezers en de redactie van De Saambinder feliciteren wij onze koning van harte, in het uitzien of de Koning der koningen Zich over hem zou willen ontfermen, in zijn persoonlijk leven, in zijn gezinsleven en in het hoge ambt dat hij dragen mag. We hopen dat de Heere onze koning nog vele jaren wil sparen, voor zijn gezin en familie en voor ons land en volk.

Redactie De Saambinder

“
**LAAT ONVRIENDELIJKHEID VAN ANDEREN
ONS NIET VERHINDEREN OM DICHT BIJ DE
HEERE TE LEVEN.**

MATTHEW HENRY

Kerkdiensten

**Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen
toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder
de geldende maatregelen**

ZONDAG 25 APRIL 2021

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens;
Aalst 14.30 uur ds. E. Bakker; Alblisserdam 9.30
(H.D.) en 14.00 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld;
Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher;
Amsterdam 18.00 uur ds. R. Kattenberg;
Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser;
Arnhem 10.00 uur (H.D.) ds. H. Brons en 18.30 uur
ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 en 16.30
uur ds. J. van Laar; Barneveld-Centrum 9.30 en
19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00

en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30
en 18.00 uur stud. L. van der Kuijl; Berkenwoude
19.00 uur ds. G.J. Baan; Bodegraven 10.00 uur
(H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds.
W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds.
D. de Wit; Boskoop 15.30 uur stud. J. Beens;
Brakel 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d
IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W.
Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. J.
van Laar; Delft 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Den
Haag-Scheveningen 15.00 uur ds. J. van Rijswijk;
Deventer 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Dinteloord
14.30 uur ds. H.A. van Zetten; Doetinchem 9.30
en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 9.30
en 11.45 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Drachten

9.30 en 19.00 uur stud. P.J. de Raaf; Ede 9.00 en
16.00 uur ds. M. Joosse; Emmeloord 16.00 uur
ds. D.W. Tuinier; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds.
G. Heijkamp; Enschede 17.30 uur ds. S. Maljaars;
Enter 9.30 en 15.00 uur ds. S. Maljaars; Ermelo
9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden
9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. A. Schot; Goes
9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen;
Gouda 9.30 en 16.00 uur ds. G. Clements;
Goudswaard 18.00 uur ds. W.J. Karels; Groningen
16.00 uur stud. P.J. de Raaf; Haamstede 10.00
uur ds. J. IJsselstein en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse;
Hardinxveld-Giessendam 18.30 uur ds. M.H.
Schot; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 en 12.30 uur
ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. G. Pater;

Hilversum 18.30 uur ds. M. Joosse; Hoogeveen 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 15.30 uur ds. H. Brons; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. C.A. van Dieren; Kootwijkerbroek 10.00 en 18.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.30 uur en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.00 uur ds. J. IJsselstein; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Marknesse 18.30 uur ds. H. Brons; Meliskerke 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 18.00 uur ds. C. Harinck; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Moerkapelle 9.30 (H.A.) en 13.30 (H.A.) en 18.30 uur (H.A.) ds. G.W.S. Mulder; Naaldwijk 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. W. Mouw; Nieuwerkerk 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Nisse 9.30 en 15.30 uur ds. M. Karens; Oosterland 10.00 uur en 18.30 uur ds. G. van Manen en 14.30 uur ds. P. Mulder; Oostkapelle 9.30 en 15.30 uur ds. B. Labee; Oostvoorne 19.00 uur ds. W. Silfhout; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. C. Hogchem; Poederroijen 9.30 en 14.30 en 18.30 uur stud. M. Boersma; Poortugaal 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Puttershoek 10.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur (openb. bel.) ds. C. van Ruitenburg; Rhenen 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; Rijssen-Noord 14.30 uur ds. S.W. Janse; Rijssen-West 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. D. de Wit en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Rotterdam-Alexanderpolder 9.30 uur ds. G.J. Baan en 14.45 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 15.00 uur ds. K. Boeder; Sint Annaland 14.00 uur ds. M. Blok; Slidrecht 9.00 en 11.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. van Eckveld; Spijkenisse 10.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Sprang-Capelle 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. A.J. de Waard en 19.00 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Tholen 14.30 uur ds. G. van Manen en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur stud. J. Beens; Uddel 10.00 uur ds. A. Vermeij; Utrecht 10.00 (H.D.) en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veendam 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; Waarde 9.30 uur (H.D.) en 18.00 uur ds. P. Mulder en 14.00 uur ds. G.J. Baan; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds.

H. van der Heiden; Werkendam 9.30 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Woerden 15.00 uur ds. H. van der Heiden en 19.00 uur (openb. bel.) ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 18.00 uur ds. B. Labee; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 19.00 uur ds. W. Visscher; Zoetermeer 15.30 uur ds. M.H. Schot; Zwolle 15.00 uur ds. A. Schreuder.

DINSDAG 27 APRIL 2021

Meeuwen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Poortvliet 19.30 uur ds. A.T. Huijser.

WOENSDAG 28 APRIL 2021

Barendrecht 19.30 uur (GBS-dienst) ds. G. Beens; Benthuizen 19.30 uur ds. D. de Wit; Berkenwoude 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. M. Joosse; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Hoofddorp 19.00 uur ds. J. van Laar; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. B.J. van Boven; Meliskerke 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Nieuwe-Tonge 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Nisse 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Nunspeet 19.30 uur ds. P.D. den Haan; Ouddorp 19.30 uur (tijdrede) ds. G. Pater; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Poederroijen 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Puttershoek 19.30 uur ds. J. Schipper; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur stud. P.J. de Raaf; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur (GBS-dienst) ds. A. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Stolwijk 19.30 uur

ds. A. Schot; Tholen 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; Waardenburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. G.J.N. Moens.

DONDERDAG 29 APRIL 2021

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.30 uur (afscheidsdienst) ds. A. Verschuure; Drachten 19.30 uur ds. K. Boeder; Groningen 19.30 uur ds. A. Schot; Hoogeveen 19.30 uur ds. G. Pater; Kootwijkerbroek 15.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Naaldwijk 19.45 uur ds. W.J. Karels; Oude-Tonge 13.30 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G. van Manen; Tholen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Woerden 19.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Zwijndrecht 14.00 uur (huw.bev.) ds. H.E.P. Fortuijn.

VRIJDAG 30 APRIL 2021

Krabbendijke 15.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen; Scherpenisse 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; Tholen 14.30 uur (huw.bev.) ds. P.C. Vlot.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 25 APRIL 2021

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman.

HERINNERING BETALING ABONNEMENTSGELD PERIODE 1 APRIL 2021 T/M 30 SEPTEMBER 2021

Geachte abonnee,

Graag brengen wij het volgende onder uw aandacht. Rond 18 maart jl. zijn de facturen voor de nieuwe abonnementsperiode verstuurd. Wij hanteren de volgende facturatiemethodes nl.:

- **Per post:** de factuur ontving u bij De Saambinder van 18 maart jl.
- **Per e-mail:** de factuur ontving u rond 18 maart jl. in uw mailbox. Kunt u de mail daar niet terugvinden, controleert u dan ook uw "ongewenste items" of de factuur daar mogelijk in terecht gekomen is
- **Automatische incasso:** rond 1 april is het abonnementsgeld van uw rekening afgeschreven

Mocht u het abonnementsgeld nog niet hebben betaald, dan vragen wij u vriendelijk dit alsnog te willen doen o.v.v. uw debiteurnummer of postcode/huisnr.

Naast de factuurbetaling wordt een overbetaling ten behoeve van de Emerituskas bijzonder op prijs gesteld.

NB: heeft u na 18 maart jl. gekozen voor automatische incasso? Dan geldt deze machtiging met ingang van de volgende abonnementsperiode (1 oktober 2021). De huidige periode moet dus nog zelf door u overgemaakt worden.

K.H. de Heer,
penningmeester Deputaatschap De Saambinder

Vragen over betalingen kunt u indienen via (0348) 489900 of info@desaambinder.nl

Advertenties

Timmerfabriek W. Hardeman BV in Lunteren is op zoek naar een **CNC MACHINAAL HOUTBEWERKER**. Ben je flexibel, zelfstandig en heb je verantwoordelijkheidsgevoel, bel dan met Nico v/d Brink 06 - 13 80 38 49 of mail je cv naar nico@hardemantimmerfabriek.nl

Wil jij aan de slag in een enthousiast team? Timmerfabriek W. Hardeman BV in Lunteren is op zoek naar een **WERKPLAATSCHEF**. Meer weten? Bel dan met Nico v/d Brink, 06 - 13 80 38 49 of mail je cv naar nico@hardemantimmerfabriek.nl

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping! Safaritent/stacaravan/kampeerplaats. Kijk op WWW.DEWELBLOK.NL Tel. 0111-482523

METGEZEL, tweemaandelijks blad voor jong en oud in de lijn van **Philpot**. Gratis proefnummer: 0594-643202 www.gospelstandardvrienden.nl

Passend geschenkbok: **'Hoe groot is Uw goedgunstigheid'**, overdenkingen psalmen i.v.m. gemis avondmaalsbediening in coronatijd, ds. G.J.N. Moens, www.ramshoorn.nl

Woudenberg/Scherpenzeel. Te huur op mini-camping "Klein Oudenhorst": 10-persoons vakantiehuysje, sta-caravans en kampeerplaatsen. Tel: 0640023232 www.kleinoudenhorst.nl

VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

Er even helemaal (voor de rust) tussenuit? Huur tijdelijk onze mooie (1 p) woning, alles BG in **Lunteren**. Tel. 06-23696469

Omega-3 Plus van Neolife: verbetert de concentratie en het geheugen, voor soepele gewrichten, verzachtende invloed op het hoofd, verhoogt de weerstand. Kortingscode KV2021 Kommie 06-34826766 www.naturalhealthproducts.nl

In Siloah Beth-San hebben we een kamer over om 24-uurs zorg te geven aan een ouder wordende zorgintensieve cliënt met een verstandelijke beperking. Voor meer informatie bel het CSB van Siloah: 088 2754500.

Als **MEDEWERKER AFMONTAGE** maak je een mooi product waar zowel de gebruiker en jij als vakman meer dan tevreden over zijn. Meer weten over deze functie bij Timmerfabriek W. Hardeman BV in Lunteren? Bel dan met Nico v/d Brink, 06-13803849 of mail je cv naar nico@hardemantimmerfabriek.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Deze zomer lekker fietsen of wandelen in de Betuwe? Kom logeren in ons nieuwe (2-persoons) appartement, in de oude dorpsschool van Meteren. Kijk op **www.logerenbijdebovenmeester.com** of bel 06-25134018.

Laatste preken v JC Philpot 1-3 à €12,50
William Gadsby 1-3 à €12,50
Preken van John Kershaw 1+2 €32,50
En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding?** Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op **wiltraamdecoratie.nl**

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

by tante
samen anders

Ben jij op zoek naar een kleinschalige dagbesteding waar op creatief gebied wordt gewerkt? Heb je een beperking en daardoor ondersteuning en begeleiding nodig? Dat kunnen wij jou in Ederveen aanbieden. Bel of mail voor meer informatie. Dita Hardeman, 06-23498079 info@bytante.nl

Prachtige collectie PVC design tegels, Steen-decoren, Hout-decoren. Uw eigen huis = de beste showroom. **DE VLOERENKONING.NL 06-19557166**

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Wilt u weer sterker in het leven staan?

Brouwer Psychologen biedt kinderen, jongeren en volwassenen hulp bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Onze medewerkers helpen u gedreven en betrokken verder vanuit onze christelijke identiteit. Lees hoe wij er voor u en jou kunnen zijn op **www.brouwerpsychologen.nl**. Of bel ons op **0180 - 426955**.

Locaties

Ridderkerk, Barneveld en Geldermalsen

HARKES
Begrafenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegrafenissen.nl
0172 - 21 21 22

**WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAFENISSEN**

DE DUITSCERS KENNEN HUN 'EIGEN' HEIDEL- BERGER NIET MEER.

Helpt u mee om dit boekje terug te
geven aan het Duitse volk?

Zie onze website www.svvhed.org
voor informatie.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

STICHTING VRIENDEN VAN
HEIDELBERG & DORDRECHT

Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

3

Lager in prijs dan waar ook!

Badkamer Belle Vista Badkamer compleet
zoals opgesteld.

Kraakprijs:
1545,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van

**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

- * Ruim assortiment bladmuziek (ook klavier)
- * Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
- * Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

Deputaatschap
**Kerkelijke
Dienstverlening**
Gereformeerde
Gemeenten

Werken voor de kerk

Welke doelgerichte, accurate teamspeler wordt
onze collega? Wij zoeken een...

Administratief medewerker (m/v)

Werk je graag met cijfers, heb je een afgeronde financiële
MBO-opleiding, mogelijk enige werkervaring en zou je het leuk
vinden om je voor de kerk in te zetten? Kijk dan op
www.kerkelijkdienstverlening.nl/vacature voor meer
informatie over deze vacature of scan de QR-code.

Je kunt ook bellen met de directeur van het Bureau
voor Kerkelijke Dienstverlening, G.J. ten Bolscher,
(0348) 489 900 of (06) 2530 8419.

*Het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening van de
Gereformeerde Gemeenten is er voor de synoden,
deputaatschappen, gemeenten en andere stichtingen of
organisaties binnen de Gereformeerde Gemeenten.*

Bang voor de media? Niet nodig.

Ervaren woordvoerder en mediatrainer helpt u graag na te denken over uw
omgang met de pers. Hebt u scherp wat u doet als journalisten onverwachts op de
stoep staan? Hoe formuleert u uw reactie? Een goede voorbereiding voorkomt
veel moeilijkheden.

Van een adviesgesprek en het maken van een mediaprotocol,
tot een mediatraining van een dagdeel bij u op locatie,
toegesplitst op uw situatie en vragen. Beschikbaar voor
schoolleiders, bedrijven, kerken en andere organisaties.

Tarieven voor de diverse diensten variëren van 150 tot 600 euro.*
In overleg ook 's avonds of op zaterdag beschikbaar.
Stuur voor meer info een mail: vertrouwdverhaal@gmail.com

* Voor kerken en christelijke instellingen geldt een gereduceerd tarief.

begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse tel. 038-3332383

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Mark Vos & Anja van den Belt tel. 0548-540053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Benny Vos & Mark Vos tel. 0577-401689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38

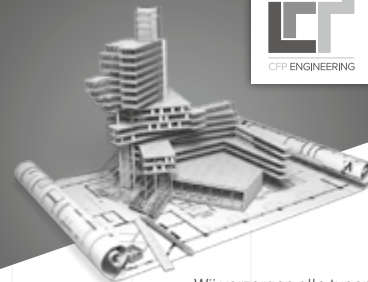
vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

CAMPING EN CHALETPARK

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen in FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte LODGETENT bij de FRIESE MEREN
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

Wij verzorgen alle typen berekeningen en innovaties met koudgeformde staalprofielen...

...en zijn op zoek naar een

CONSTRUCTEUR HBO/WO

Voor meer info neem contact op met dhr. C. van Zandwijk

+31 (0)180 437664
vacature@cfpengengineering.com

CFP Engineering BV

Sophiastraat 4 | 2983 EM RIDDERKERK

ACTIVITEITEN

Levend verlies

Voor ouders van kinderen met een ernstig meervoudige beperking
donderdag 29 april - 19.30 uur | online | Ada de Jong

Samen staan we sterk - de opvoeding van onze hoogbegaafde kinderen

Voor ouders van hoogbegaafde kinderen
donderdag 27 mei - 19.45 uur | Beekbergen | Marieke Bremmer-van Leeuwen

Alle dagen heel druk? Omgaan met het gedrag van je kind

Voor ouders van basisschoolkinderen met ADHD en een (boven)gemiddelde intelligentie
dinsdag 1 juni - 19.45 uur | Hardinxveld-Giessendam | Jannet Herweijer
woensdag 16 juni - 19.45 uur | Moerkapelle | Dineke Groeneveld
donderdag 17 juni - 19.45 uur | Apeldoorn | Ben Evink en Agnita van Gent-Smelt
woensdag 23 juni - 19.45 uur | Goes | Sara Goedbloed-den Haan

Omgaan met verschillen in emotionele behoeften binnen gezin

Voor ouders van kinderen met Downsyndroom
woensdag 2 juni - 19.45 uur | Apeldoorn | Bertine Haverhals
donderdag 10 juni - 19.45 uur | Woerden | Bertine Haverhals

Ik wil niet moeten kiezen - Loyaliteit naar je kind én naast je partner met autisme

Voor mensen die getrouwd zijn met een man of vrouw met autisme
donderdag 3 juni - 10.00 uur | Utrecht | Jarieke Colenbrander

Kiezen als je beperkt bent

Voor mensen met een lichamelijke beperking en hun familieleden
zaterdag 5 juni - 10.00 uur | Geldermalsen | ds. G.W.S. Mulder

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

Klamar's FASHION

Naaft onze standaard collectie kostuums zijn wij ook gespecialiseerd in:

AMBTSKLEDING	BRUIDGOMKLEDING
KOORKLEDING	MAATKOSTUUM
ROUWKLEDING	MAAT OVERHEMD
HERENKLEDING	

's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Wij komen naar u toe of maak vrijblijvend een afspraak bij ons in de winkel

Vast gelopen of hulp nodig? Worden de zorgen te groot of het verdriet te zwaar? Bloei Psychosociale Hulpverlening biedt hulp wanneer het even niet meer gaat en staat open voor iedereen die ondersteuning, advies of begeleiding wenst.

Ik bied begeleiding aan kinderen, jongeren en volwassenen. In de ondersteuning richt ik mij o.a. op:

- Familie/relatieproblemen
- Persoonlijke problemen
- Rouw en verlies

Kijk voor het uitgebreide aanbod op www.bloeihulpverlening.nl of bel naar 06-36462176.

Dorathé van Leeuwen
Haydnstraat 19
3906CS Veenendaal

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

**Wordt dealer
en ga voor puur.**

Mail Daan
Blankestijn via
daan@agicon.nl

Meer weten?
Bel 06 12 02 24 87.

Gezond, natuurlijk
en heerlijk zacht van
smaak.

Glutenvrij en rijk
aan Vitamine B en
mineralen.

Ga naar
boekweitthee.nl

**Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.**

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Unieke begeleiding
bij autisme

**Op zoek naar levensbegeleiding voor uzelf
of uw kind?**

Welcura biedt (woon-)begeleiding bij autisme voor jong en oud.

Kijk voor meer informatie op welcura.nl

**Wij zoeken nieuwe collega's!
Bezoek onze website voor alle vacatures.**

HULPVERLENING

COACHING

TRAINING

TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

**PROFIJT
ISOLATIE**

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

Begrafenisondernehmung
Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernehmungtreur.nl
www.begrafenisondernehmungtreur.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E givanaalst@klikSAFE.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@klikSAFE.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

'PAPA ZAL HET VAST NIET BEGRIJPEN,'
BEGINT ELSKE DAN. 'HIJ ZAL HET WEL
GOEDVINDEN, DAT IK BIJ U BLIJF, MAAR
HIJ DENKT VAST DAT IK HEM IN DE
STEEK LAAT'.

'Je vader zal het niet goed begrijpen, Elske, maar de Heere zal er wel voor zorgen', troost opa. 'Kind, kind, wie had dat allemaal kunnen denken? Toen je in de kerstvakantie niet kwam, dachten we: Zijn we onze Elske nu voorgoed kwijt? Maar wat merken we nu dat je voor de Heere nooit te jong bent. Voor Hem is niets te wonderlijk.' 'En dáárom is het een wonder', zegt oma met een hese stem. 'Wij kiezen altijd verkeerd en als we de goede keus doen, is het alleen door de Heere.' Oma drukt Elske tegen zich aan en zegt zacht: 'M'n meisje, dat wij dit nog mee mogen maken! Het wordt een wonderlijke, maar goede avond.'

Ze hebben er met vader over gepraat. Nee, begrijpen deed hij het niet. Toch, als hij eerlijk moet zijn, dan past Elske beter bij opa en oma dan bij hem en Marja. Opgewekt probeerde hij te zeggen: 'Natuurlijk zullen we je missen, maar de vakanties zijn toch zeker voor ons? Want ik neem aan dat je je vader niet vergeet.'

Elske was op de leuning van de stoel gaan zitten en had haar arm om vader heengeslagen. 'Natuurlijk niet, papa. Ik houd veel te veel van u. Maar... maar het kan niet anders.' 'Ik begrijp het wel, kind', zei vader, terwijl hij het toch eigenlijk niet begreep...

Het is nacht. De maan schijnt door een kier van de gordijnen van Elskes kamertje. Een lichtstraal valt op het Bijbeltje met de zilveren slotjes. Het schijnt ook op de kaart van Heleen. De Bijbel en de kaart, die zo'n duidelijk antwoord aan Elske hadden gegeven: Elske, waar dan heen? Tot Hem alleen! (slot)

Uitverkiezing

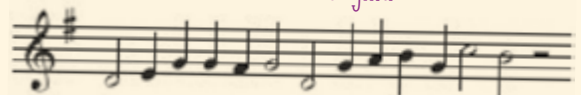
Wat een moeilijk woord.
De uitverkiezing. Wat zou dat nu
toch betekenen?

In het woord uitverkiezing hoor je het woord uitkiezen. De Heere kiest mensen uit en wil hen een nieuw hart geven, zodat ze Hem vrezen en later voor eeuwig bij Hem mogen zijn. 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe' (Joh. 3:16). Omdat God in en om Christus een welbehagen heeft in mensen.

Voordat de wereld bestond, wist Hij de namen van Zijn kinderen al. Dat is bijna niet voor te stellen. Misschien denk jij nu: 'Dan heeft het toch geen zin meer om voor een nieuw hart te bidden? Als ik een nieuw hart krijg, dan krijg ik het toch wel! Dat is geen goede gedachte. Het is ons niet bekend, welke mensen en welke kinderen de Heere uitverkoren heeft. Dat weet alleen de Heere. 'De verborgen dingen zijn voor de HEERE onze God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en onze kinderen' (Deut. 29:29). Dat moeten we ook voor de Heere laten liggen.'

Wat is ook jou geopenbaard? Zoek de Heere, en leef! Is dit zoeken voor jou het belangrijkste? Dan bid en roep je om dit wonder in jouw leven. De blinde man wist ook niet of de Heere hem zou willen aanzien, maar hij bleef maar zoeken en roepen: 'Jezus, Gij Zone Davids, ontferm U mijner!' (Luk. 18:38). En terwijl mensen hem weerhielden om te blijven roepen, ging hij juist nog harder roepen. Totdat de Heere hem aanzag. Dit wonder van Zijn opzoekende zondaarsliefde wordt nog steeds groter, als jij, door Zijn Woord en de werking van de Heilige Geest, Zijn kind mag zijn of worden. Waarom wilde Hij toch naar mij omzien, terwijl er zoveel mensen verloren gaan? Dan blijft alleen het woordje 'genade' over. Ik heb de dood verdiend, maar zou ik het eeuwige leven mogen ontvangen? 'Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen'. Blijf jij ook roepen net als de blinde man? Totdat Hij ook jou genadig zij.

Psalm 89:8 berijmd

Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.

Ds. Labee over:

Overlijden, traditie en rouw in de kerk

Kun je spreken over 'overlijden' als iemand onbekeerd sterft? Is een hoofddeksel als vrouw op de begraafplaats méér dan een vorm van traditie? Wat te denken over 'rouw in de kerk brengen'?

Overlijden

De eerste vraag moest ons hart wel doen beven als we voor 'eigen rekening' leven. Want vanuit de Heilige Schrift weten we dat alleen Gods kinderen 'over het lijden heen' zijn. Hun schuld is voldaan en de reispenningen zijn betaald. De Zaligmaker spreekt in de gelijkenis over de rijke man (Luk. 16:23) die niet 'over het lijden heen was' maar zijn ogen opsloeg, zijnde in de pijn.

Nu schijnt het wel zo te zijn dat het woord 'overlijden' oorspronkelijk van het oud-hollandse woord 'overliden' komt. En dat woord had niet de betekenis van 'lijden' maar van 'gaan'. Met 'overliden' wilde men dan zeggen dat een mens over de

doodsjordan was gegaan. Overgegaan van de tijd naar de eeuwigheid. Eigenlijk stond dit woord dus synoniem met het woord 'sterven'.

Zullen we overwegen wat ze eens over ons zullen zeggen? Of beter gezegd, wat de rechtvaardige Rechter dan zal doen? We horen een ware christen in ons troostboek (H.C., Zondag 22) getuigen dat zijn ziel 'van stonde aan' tot Christus haar Hoofd zal worden opgenomen...

Traditie

Een tweede vraagsteller tobde wat over het dragen van een hoed op de begraafplaats. Als éénling was ze aanwezig met hoofddeksel tijdens een rouwdienst in de kerk. Er werd tegen de 'gestorvene' gesproken alsof deze erbij was en de neiging kwam even op om de hoed maar af te zetten. En onderweg naar de begraafplaats kwam de vraag naar boven of het méér was dan een traditie om dáár de hoed op te houden.

We begrijpen dat deze schijnbaar onbeduidende dingen weleens kunnen spelen. De apostel Paulus schrijft aan de gemeente van Korinthe (hfdst. 11) dat de vrouw een hoofddeksel behoort te

dragen als er gebeden of geprofeteerd (vanuit Gods Woord geleerd) wordt. De vrouw moet deze macht op haar hoofd hebben, de man niet. Blijkbaar wordt hiermee een Goddelijke orde aangeduid die juist in de eredienst bij Woord en gebed belangrijk is. De scheppingsorde krijgt ook in de eredienst uitdrukking!

Nu is een begrafenis een familieaangelegenheid waarbij onder ons Gods Woord opengaat. Hoewel het dus geen eredienst is, zoals op zondag (of door-de-week) in Gods huis, ligt er dus wel iets meer achter dan traditie. Al blijft het een persoonlijke keuze.

Rouw in de kerk

Ten slotte nog een derde (korte) vraag. Deze vraagsteller vindt het jammer dat het gebruik van 'rouw in de kerk brengen' bijna overal verloren is gegaan. Het was inderdaad vaak gebruikelijk dat men de - eerste - zondag na de mare van de dood niet naar Gods huis ging en de volgende - tweede - zondag wel, om 'rouw in de kerk te brengen'. Vaak kreeg de betreffende familie een plekje voorin de kerk of men nam plaats in de bank waar het afgereisde familielid gewoonlijk zat. In het openbare gebed werden nogmaals de nabestaanden opgedragen en tijdens de preek kwam meer of minder nadrukkelijk de ernst van de dood onder de aandacht. Het gebruik rond de eerste zondag lijkt ons - bijzondere omstandigheden daargelaten - niet navolgenswaardig. Maar met de vraagsteller denken we dat met het verdwijnen van dat tweede gebruik er iets verloren is gegaan. Wellicht omdat sommigen 'veraf' wonen, anderen niet meer kerkelijk betrokken zijn of zich bij dit gebruik wat opgelaten voelen. Maar de gemeenteleden, bijzonder de ware christgelovigen, vormen een 'huisgezin'. In 1 Korinthe 12 vers 26 lezen we: 'En hetzij dat één lid lijdt, zo lijden al de leden mede; hetzij dat één lid verheerlijkt wordt, zo verblijden zich al de leden mede'. Juist omdat tijdens de 'begrafenisplechtigheid' veel gemeenteleden niet aanwezig kunnen zijn, kan dit (nog altijd) een goed gebruik zijn. Wat een wonder als er dan ook iets mag doorklinken van de 'bodem' in verdriet en gemis. Als we naar de letter van het woord weten van het 'overlijden', omwille van de Levensvorst, Jezus Christus. Berijmd zingen we met Psalm 49 (vs. 6): 'Maar na de dood is 't leven mij bereid; God neemt mij op in Zijne heerlijkheid.'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.